

PROTOKÓŁ NR VI/XVI/19
z XVI SESJI SEJMIKU WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO
VI KADENCJI

(16.12.2019 r. – Sala Sejmu Śląskiego, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego
w Katowicach, ul. Ligonia 46)

1. Otwarcie sesji – [godz. 9⁰⁵ – radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku]

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – Szanowni Państwo !
Spośród 45 radnych Sejmiku Województwa Śląskiego w dzisiejszej sesji, zwołanej na podstawie art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie województwa, uczestniczy zgodnie z listą obecności 42 radnych. Stwierdzam tym samym prawomocność obrad i otwieram XVI sesję Sejmiku Województwa Śląskiego VI kadencji.

Szanowni Państwo ! Tak się składa, iż właśnie w dniu dzisiejszym przypada kolejna, 38. rocznica tragicznej pacyfikacji Kopalni *Wujek*. Część z Państwa będzie zapewne uczestniczyć w dzisiejszych obchodach, lecz uczcijmy także i tu na tej sali pamięć *Dziwięciu z Wujka*, a także pamięć innych ofiar stanu wojennego. Dodatkowo mieliśmy tragedię w naszym województwie, mamy tragedię osób w Szczyrku, więc proszę o powstanie, minutą ciszy i krótką modlitwą uczcijmy pamięć zmarłych...

[....]

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – bardzo dziękuję ! ...
Witam przybyłych Posłów i Senatorów Rzeczypospolitej Polskiej. Witam Panią Gabrielę Morawską-Stanecką, Wicemarszałka Senatu. Witam Monikę Rosę, Posel Rzeczypospolitej Polskiej. Witam Michała Gramatykę, Posła Rzeczypospolitej Polskiej. Witam Rafała Adamczyka, Posła Rzeczypospolitej Polskiej. Witam Przemysława Koperskiego, Posła Rzeczypospolitej Polskiej. Witam Wicewojewodów – Jana Chrzęszcza i Roberta Magdziarza. Witam nadinspektora Krzysztofa Justyńskiego, Komendanta Wojewódzkiego Policji. Witam Hannę Pompę-Obońską, przedstawiciela *Lasów Państwowych*. Witam Zarząd Województwa Śląskiego na czele z Panem Marszałkiem Jakubem Chełstowskim. Witam Panią Skarbnik Elżbietę Stolorz-Krzysz. Witam Panią Karolinę Kosowską-Raczek, Sekretarz Województwa. Witam dyrektorów wydziałów Urzędu Marszałkowego oraz jednostek organizacyjnych Województwa. Witam przedstawicieli mediów. Witam Szanownych Państwa Radnych Sejmiku Województwa Śląskiego ! ... Przechodzimy do punktu drugiego...

2. Rozpatrzenie proponowanych zmian w porządku obrad:

Porządek obrad:

1. Otwarcie sesji Sejmiku.
2. Rozpatrzenie proponowanych zmian w porządku obrad.
3. Przyjęcie protokołu z XV sesji Sejmiku.
4. Podjęcie uchwały w sprawie ogłoszenia roku 2020 *Rokiem Stulecia Wybuchu II Powstania Śląskiego* (**druk VI/202**).
5. Podjęcie uchwały w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Śląskiego na lata 2020-2030 (**druk VI/194**):
 - przedstawienie projektu Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Śląskiego na lata 2020-2030 wraz z opinią Regionalnej Izby Obrachunkowej przez Pana Jakuba Chełstowskiego, Marszałka Województwa Śląskiego,
 - przedstawienie stanowiska Komisji Budżetu, Skarbu i Finansów,
 - dyskusja,
 - podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Śląskiego na lata 2020-2030.
6. Podjęcie uchwały w sprawie budżetu Województwa Śląskiego na 2020 rok (**druk VI/195**):
 - przedstawienie projektu budżetu Województwa Śląskiego na 2020 rok wraz z opinią Regionalnej Izby Obrachunkowej przez Pana Jakuba Chełstowskiego, Marszałka Województwa Śląskiego,
 - przedstawienie stanowiska Komisji Budżetu, Skarbu i Finansów,
 - dyskusja,
 - podjęcie uchwały w sprawie budżetu Województwa Śląskiego na 2020 rok.
7. Podjęcie uchwały w sprawie zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Śląskiego na lata 2019-2030 (**druk VI/206**).
8. Podjęcie uchwały w sprawie zmian budżetu Województwa Śląskiego na 2019 rok (**druk VI/207**).
9. Podjęcie uchwały w sprawie ustalenia wykazu wydatków, które nie wygasają w budżecie własnym Województwa Śląskiego z upływem roku budżetowego 2019 oraz określenia ostatecznego terminu ich realizacji w 2020 roku (**druk VI/208**).
10. Podjęcie uchwały w sprawie udzielenia w 2019 roku pomocy finansowej jednostkom samorządu terytorialnego województwa śląskiego na dofinansowanie udziału nauczycieli w Podyplomowych Studiach z Wiedzy o Regionie (**druk VI/201**).
11. Podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia zgody na nieprzystąpienie Województwa Śląskiego do spółki powstałej z przekształcenia Spółki „Przewozy Regionalne” spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie w spółkę akcyjną (**druk VI/203**).

12. Podjęcie uchwały w sprawie aktualizacji Programu pod nazwą „Śląskie dla rodziny – Karta Dużej Rodziny” (**druk VI/200**).
13. Podjęcie uchwały w sprawie zmiany nazwy wojewódzkiej samorządowej instytucji kultury – Regionalnego Instytutu Kultury w Katowicach (**druk VI/204**).
14. Podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia statutu Instytutu Myśli Polskiej im. Wojciecha Korfańskiego (**druk VI/205**).
15. Podjęcie uchwały w sprawie określenia ogólnej powierzchni przeznaczonej pod uprawy maku i konopi włóknistych oraz rejonizacji tych upraw w roku 2020 na terenie województwa śląskiego (**druk VI/199**).
16. Podjęcie uchwały w sprawie powołania doraźnej Komisji – „Kapituły Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Śląskiego” (**druk VI/198**).
17. Sprawozdanie z działalności Zarządu Województwa Śląskiego w okresie pomiędzy sesjami.
18. Interpelacje, zapytania, wnioski, oświadczenia radnych.
19. Zamknięcie sesji Sejmiku.

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – chciałbym w tym miejscu przypomnieć, iż w dniu 4 grudnia br. Zarząd Województwa przesłał autopoprawkę do projektu uchwały budżetowej na 2020 rok. Autopoprawka zostanie przegłosowana w punkcie 6, bezpośrednio przed uchwałą budżetową. Czy są propozycje zmian w porządku obrad ?...

- **radna Marta Salwiera**k – Szanowny Panie Przewodniczący ! Panie Marszałku ! Szanowni Goście ! Klub radnych Koalicji Obywatelskiej Sejmiku Województwa Śląskiego zwraca się z wnioskiem o zdjęcie z porządku obrad uchwały na druku VI/204 w sprawie zmiany nazwy Wojewódzkiej Samorządowej Instytucji Kultury Regionalnego Instytutu Kultury w Katowicach oraz uchwały na druku VI/205 w sprawie przyjęcia statutu Instytutu Myśli Polskiej im. Wojciecha Korfańskiego. Sprzeciwiamy się temu pomysłowi by zmienić nazwę na *Instytut Myśli Polskiej*, ponieważ bogactwem województwa śląskiego jest właśnie wielokulturowość naszego regionu, regionalizmy, które stanowią mieszkańcy naszego regionu, czyli Ślązacy, czyli mieszkańcy Zagłębia, Śląska Cieszyńskiego, Żywiecczyny, Podbeskidzia Ziemi Częstochowskiej, czy Jury. Nasza różnorodność regionalna tworzy bogactwo województwa śląskiego i to właśnie ludzie i kultura, którą tu od lat tworzymy wspólnie stanowi o naszej tożsamości. Regionalny Instytut Kultury to wojewódzka jednostka kultury, a nie państwowa – dlatego żadnej myśli państwowej polskiej nie widzimy w naszym regionie. W naszej ocenie to jest kolejny niepotrzebny ruch w kulturze, który destabilizuje pracę jednostek kultury. Nazwa *Instytut Myśli Polskiej*, niestety Szanowni Państwo, wywołała duże oburzenie, ponieważ przywołuje skojarzenia, kiedyś wypowiedziane,

jakoby Śląsk był *ukrytą opcją niemiecką* i mam takie wrażenie, że należy ten Śląsk jakoś szczególnie polonizować. Naszych odrębności lokalnych nie należy się obawiać, tylko należy je mądrze wspierać, by stanowiły o bogactwie i sile naszego regionu, a także by kształtowały tolerancję i kultywowały naszą kulturową różnorodność. To jest kolejny niepotrzebny ruch w kulturze po próbie odwołania dyrektora Muzeum Śląskiego, po Teatrze Rozrywki. Nie tak dawno, bo chyba w zeszły piątek, kolejna sytuacja związana z kulturą – Pan Marszałek wycofał się z przyznania nagrody w 26 *Biennale Plakatu Polskiego*...

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – Pani Radna ! Jesteśmy w punkcie *zmiana porządku obrad*...

- **radna Marta Salwerek** – i to jest uzasadnienie właśnie do tej zmiany. Dlaczego ta nagroda została wycofana po rozstrzygnięciu już werdyktu przez jury, które nagrodziło pracę ostrzegającą przed rozwojem nazizmu ? Jest tak wiele zawirowań w kulturze, że naprawdę ta zmiana nazwy w ogóle jest bezcelowa, bo ten Instytut i tak już zajmuje się Wojciechem Korfantym i sprzeciwiamy się by ta zmiana była wprowadzona.

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – bardzo dziękuję ! Przypominam ! Jesteśmy w punkcie *zmiana porządku obrad*...

- **radny Zbigniew Przedpełski** – Szanowna Pani Marszałek ! Szanowni Parlamentarzyści ! Szanowny Panie Przewodniczący ! Szanowny Panie Marszałku ! Szanowni Państwo Radni ! Szanowni Państwo ! *Regulamin Sejmiku* daje prawo do zabrania głosu przeciwnego i Panie Przewodniczący chciałem niniejszym do wypowiedzi skądinąd niezwykle szacownej mojej przedmówczyni złożyć głos przeciwny. Ja nie będę wygłaszał dużego uzasadnienia, postaram się wiernie zacytować fragment wypowiedzi: *dlatego żadnej myśli polskiej nie widzimy w naszym regionie*. Sądząc po owacjach to znakomite podsumowanie właśnie myśli pochodzącej z tych kręgów politycznych ... *Państwowej ! Żadnej myśli państwowej*. Proszę Państwa ! Apeluję do nas, do wszystkich uczciwych radnych, o odrzucenie w głosowaniu tego pomysłu.

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – bardzo dziękuję ! Nie widzę więcej zgłoszeń w tym punkcie *zmiana porządku obrad*, więc ponieważ zmiana dotyczy dwóch punktów ... Przypominam, zmiana porządku obrad wymaga bezwzględnej większości głosów ustawowego składu sejmiku – art. 21 ust. 2 ustawy o samorządzie województwa – jako pierwszy głosujemy wniosek o zdjęcie z porządku obrad uchwały na druku VI/204...

Głosowanie nad zdjęciem z porządku obrad projektu uchwały w sprawie zmiany nazwy wojewódzkiej samorządowej instytucji kultury – Regionalnego Instytutu Kultury w Katowicach (druk VI/204):

za	18
przeciw	21
wstrzym.	3

Wniosek nie uzyskał wymaganej bezwzględnej większości głosów.

Głosowanie nad zdjęciem z porządku obrad projektu uchwały w sprawie przyjęcia statutu Instytutu Myśli Polskiej im. Wojciecha Korfanego (druk VI/205):

za	12
przeciw	23
wstrzym.	2

Wniosek nie uzyskał wymaganej bezwzględnej większości głosów.

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** –...czyli porządek obrad zachowany jest w dotychczasowej, przesłanej radnym, formie.

3. Przyjęcie protokołu z XV sesji Sejmiku:

Uwag nie zgłoszono.

Głosowanie nad przyjęciem protokołu:

za	42
przeciw	0
wstrzym.	0

4. Podjęcie uchwały w sprawie ogłoszenia roku 2020 *Rokiem Stulecia Wybuchu II Powstania Śląskiego* (druk VI/202):

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – czy jest potrzebne wprowadzenie ? ... Nie widzę ! Proszę o przedstawienie stanowiska Komisji Edukacji, Nauki i Kultury ... [opinia pozytywna] ... bardzo dziękuję ! Czy

ktos z Państwa Radnych chciałby zabrać głos w tym punkcie ? ... Nie widzę zgłoszeń ! Przechodzimy do głosowania...

Głosowanie nad uchwałą:

za	42
przeciw	0
wstrzym.	0

5. Podjęcie uchwały w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Śląskiego na lata 2020-2030 (druk VI/194):

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – zanim rozpocznę procedowanie tego punktu, moja sugestia, żeby punkt 5 i 6 omawiać wspólnie, oczywiście zachowując oddzielne głosowanie, ponieważ tak jest wygodniej, taka jest tradycja. Czy ze strony radnych jest poparcie do tego typu działań ? ..., Tak ? ... Pani Przewodnicząca ... też tak ! Widzę tutaj pełną akceptację, więc powtarzam – będziemy omawiać, ponieważ bardzo trudno się omawia jedno z wyłączeniem drugiego i odwrotnie, więc omawiamy wspólnie punkt 5, który już odczytałem i punkt 6 – podjęcie uchwały w sprawie budżetu Województwa Śląskiego na 2020 rok z autopoprawką. Te dwa punkty omawiamy wspólnie, oczywiście potem będą głosowania oddzielne. Oczywiście również opinie klubów, opinie komisji mogą być jak najbardziej wspólne. Uprzejmie proszę Pana Marszałka o zabranie głosu...

- **Marszałek Jakub Chelstowski** – Szanowni Państwo Radni ! Szanowny Panie Przewodniczący ! Drodzy Goście ! Droga Pani Marszałek ! Szanowni Parlamentarzyści ! Szanowny Panie Wicewojewodo Magdźiarzu, Chrząszczu ! Drodzy Koledzy Radni ! Drodzy Zgromadzeni ! Zgodnie z art. 227 ust. 1 ustawy o finansach publicznych Wieloletnia Prognoza Finansowa musi obejmować rok budżetowy co najmniej trzy kolejne lata. Jednakże czas ten nie może być krótszy niż okres na jaki zaciągnięto długoletnie zobowiązania lub planuje się takowe zaciągnąć. Przedstawiony Państwu projekt Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Śląskiego na lata 2020-2030 oznacza, że okres jej obowiązywania nie został wydłużony w porównaniu z dotychczasową prognozą. Należy tutaj zaznaczyć, że daleko nam do rekordzistów w długości obowiązywania prognozy – tu Państwu pokażę slajd, tabelę 1. Macie tu Państwo wyszczególnione – czternaście z szesnastu Województw przedstawiło projekty wieloletnich prognoz finansowych wykraczających poza rok 2030. Tutaj jako Zarząd Województwa wyznajemy raczej zasadę, razem z Panią Skarbnik, że ten dziesięcioletni okres jest jak najbardziej racjonalny i miarodajny i można powiedzieć, ocenić, że takie będą

przychody, wydatki, czy takie będzie zadłużenie. Najdłuższy WPF przewiduje Województwo Zachodniopomorskie – aż do 2045 roku. Najkrótszy okres prognozy ma Województwo Opolskie – do 2023 roku. Brak konieczności wydłużania prognozy województwa oznacza, że trzynastcie kredytów zaciągniętych w latach 2010-2013 spłacimy ostatecznie w roku przyszłym, czyli 2020. Kredyty z lat 2014-2016 będą spłacone do końca roku 2025, natomiast kredyty z lat 2017-2020 będą spłacone do końca prognozy, do roku 2030. W pracach nad Wieloletnią Prognozą Finansową wykorzystano dokumenty rządowe, a w szczególności dane z *Wieloletniego Planu Finansowego Państwa na lata 2019-2022, Wytyczne dotyczące stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych* oraz nową *Metodologię opracowywania prognoz samorządu* przygotowaną przez Ministerstwo Finansów, Inwestycji i Rozwoju w październiku 2019 roku. Wykorzystano także oczywiście Strategię Rozwoju „Śląskie 2020+” oraz inne dokumenty planistyczne opracowane na potrzeby naszego regionu, naszego województwa. Co prawda nie uległa zmianie podstawa prawna oraz okres objęty WPF, ale od roku 2020 wszystkie samorządy obowiązują nowy wzór Prognozy zawierający nieco inne elementy, bardziej uproszczony i przejrzysty niż dokumenty przyjmowane przez Wysoki Sejmik do tej pory. Przedstawiony Państwu dokument składa się z trzech części, stanowiących odpowiednie załączniki do projektu uchwały. Pierwszy to sama prognoza sporządzona właśnie według nowego wzoru, wraz z projekcją kwoty długu i indywidualnego wskaźnika zadłużenia, drugi załącznik zawiera wykaz przedsięwzięć wieloletnich, a trzeci to objaśnienia przyjętych wartości odnoszące się po kolei do nowych punktów Prognozy. Zarząd Województwa, do którego należy inicjatywa w zakresie sporządzenia i przedłożenia Sejmikowi do uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej, aby wypełnić wszystkie wymogi ustawowe musiał oszacować dochody i wydatki Województwa do 2030 roku, sporządzić prognozę długu dla Województwa również do 2030 roku. Najtrudniejszą była oczywiście prognoza dochodów Województwa w tak długiej perspektywie czasowej, ale uważamy że ten 2030 rok to jest jak najbardziej racjonalna ocena. Wzrost dochodów po 2020 roku oszacowano na podstawie wytycznych Ministerstwa Finansów, Inwestycji i Rozwoju o wskaźniki takie jak wzrost *PKB* czy wskaźnik inflacji. Kolejną trudnością było sporządzenie prognozy kwoty długu wraz z możliwością jej spłaty. W 2020 roku przewidujemy zaciągnięcie kredytów głównie na modernizację i rozbudowę Planetarium Śląskiego w Chorzowie w ramach *Śląskiego Parku Nauki* – 41,3 mln zł, prace związane z podniesieniem atrakcyjności Opery Śląskiej, która ma przed sobą wielkie wyzwanie infrastrukturalne – wiemy dobrze, że ten obiekt wymaga gruntownych inwestycji. Oczywiście inwestycje na naszych drogach lokalnych, kwestie ochrony zdrowia. Nie udało się uniknąć, Szanowni Państwo, zaplanowania kredytu na spłatę wcześniejszych zobowiązań kredytowych Województwa Śląskiego w kwocie 118 mln zł, ale zrobimy

wszystko aby, jak przez ostatnie lata, nie zaciągać tego kredytu – w tym roku udało się poprawić ten wskaźnik zadłużenia spłacając dodatkowymi środkami już te zobowiązania, które powstały wcześniej i te środki przekierowaliśmy, dzięki temu poprawiliśmy naszą sytuację finansową. Nowe kredyty będą zaciągane na taki okres aby spłacić je do końca 2030 roku. Daje to z jednej strony oszczędność w wydatkach związanych z obsługą długu, a z drugiej strony zwalnia tzw. zdolność kredytową Województwa Śląskiego, umożliwiającą w miarę pełną absorpcję środków unijnych, tak z aktualnej, jak i przyszłej perspektywy finansowej. Dlatego przyjmujemy ten WPF, który był w zeszłym roku, w pewnym stopniu go aktualizujemy, ale nie planujemy nowych kredytów. Chcemy poprawić naszą sytuację na nową perspektywę finansową, czyli 2021-2027, tym bardziej, że wchodzi jeszcze do tego prawdopodobnie *Fundusz Sprawiedliwej Transformacji...*, gdzie walczymy o to żeby region był operatorem tych środków. Prognozowany stan zadłużenia poszczególnych województw na dzień 31 grudnia 2020 roku w porównaniu z rokiem bieżącym przedstawia bieżący wykres. Czternaście województw – oprócz Opolskiego i Dolnośląskiego – zwiększa poziom długu na koniec 2020 roku w relacji do planu po zmianach na 2019. Najbardziej zadłużonym Województwem będzie Mazowieckie – z kwotą 1,2 miliarda zł. Potem jest Województwo Lubelskie – z długiem ponad 852 mln zł oraz Małopolska i Wielkopolska. My jesteśmy na piątym miejscu – i tutaj widać – 659 mln zł. Kolejne Województwa to Dolny Śląsk z długiem przekraczającym 500 mln zł oraz Pomorze – 426 mln zł. Jak zawsze Województwo Opolskie ma najniższy dług, czyli 82 mln zł. W podsumowaniu można stwierdzić, że planowany dług naszego Województwa na koniec 2020 roku nie przekroczy 36 % całkowitych dochodów, a więc jest na bardzo przyzwoitym poziomie wobec pierwotnie szacowanego wskaźnika na koniec tego roku na poziomie 45 %, więc to pokazuje, że relatywnie o 9 % poprawiliśmy tą sytuację. Przypominamy, że ten wskaźnik maksymalny to jest 60 % dochodów ogółem, a więc Województwo Śląskie jest pod tym względem bardzo, bardzo bezpieczne. Również z perspektywy przyrostu kwoty długu pomiędzy latami 2019 i 2020 sytuacja Województwa Śląskiego nie jest niepokojąca, co przedstawia kolejny wykres. Pomimo faktu, że dysponujemy drugim budżetem w kraju, to jesteśmy w grupie „średnich” województw z przyrostem długu o 78,6 mln zł, za Województwem Zachodniopomorskim, a przed Podlasiem. Największy wzrost długu wykazuje Małopolska oraz Małopolska – to jest 271 mln w przypadku Małopolski i 200 mln w przypadku Wielkopolski. Zmniejszenie zadłużenia prognozowane jest tylko w dwóch Województwach – Opolskim i Dolnośląskim. Zupełnie inaczej przedstawia się sytuacja po przeliczeniu długu na jednego mieszkańca, gdzie tutaj Państwo widziecie Województwo Śląskie. To zadłużenie jest trzecie od końca – 145 zł na jednego mieszkańca, co po prostu pokazuje, że nie zadłużamy się tak mocno jak inne województwa i ten wskaźnik w przeliczeniu na jednego mieszkańca jest bardzo, bardzo

przyzwoity. Dokonano podziału prognozowanej kwoty długu i stąd taki wynik. Zasadniczo stan zadłużenia Województwa nie powoduje zagrożenia płynności finansowej w poszczególnych latach Prognozy, bowiem wskaźnik rzeczywisty długu jest niższy od dopuszczalnego. Należy również podkreślić, że w 2020 roku dokonamy ostatecznej spłaty trzynastu kredytów, jest to więc ostatni rok, w którym rozchody budżetu na spłatę rat kredytowych są takie wysokie. Szanowny Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo Radni! Omówienie założeń, szacowanych kwot, a także przyjętych rozwiązań i metodyki postępowania przy ustalaniu elementów Prognozy zawarte jest w objaśnieniach, które stanowią załącznik 3 do Wieloletniej Prognozy Finansowej. Projekt WPF Województwa Śląskiego wraz z prognozą długu spełnia wymogi ustawowe i umożliwia ocenę sytuacji ekonomicznej województwa. Przeanalizowano czynniki, które mogą mieć wpływ zarówno na wysokość dochodów i wydatków Województwa Śląskiego w latach 2020-2030. Dokonano również analizy ryzyka możliwych procesów ekonomicznych, jak i społecznych, które mogą wystąpić w przyszłości, a które mogą mieć wpływ na dochody oraz wydatki prognozowane na lata przyszłe. Chciałbym w tym miejscu poinformować, że III Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach uchwałą z 4 grudnia 2019 roku wydał pozytywną opinię o przedłożonym przez Zarząd Województwa projekcie uchwały w sprawie WPF na lata 2020-2030 bez uwag, co do przyjętych założeń i objaśnień. W imieniu Zarządu wnoszę więc o podjęcie uchwały w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Śląskiego na lata 2020-2030. I w tym miejscu, jak Pan Przewodniczący zaznaczył, poproszę o drugą prezentację, przejdziemy do budżetu...

A więc Szanowni Państwo Radni ! Szanowny Panie Przewodniczący ! Przygotowany projekt uchwały budżetowej na 2020 rok, przyjęty przez Zarząd Województwa na posiedzeniu w dniu 12 listopada 2019 roku, spełnia wszystkie wymogi przepisów ustawy o finansach publicznych. Projekt budżetu jest zgodny z Wieloletnią Prognozą Finansową oraz jest rozpatrywany po uprzednim przyjęciu tej prognozy. Budżet ten jest również zrównoważony wewnątrz – nie wolno bowiem uchylać budżetu, w którym wydatki bieżące są większe od dochodów bieżących. Ewentualne braki dochodów bieżących mogą być pokryte tylko nadwyżką budżetową lub wolnymi środkami z lat poprzednich. Przedstawiony Państwu projekt uchwały budżetowej na 2020 rok został pozytywnie oceniony przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Katowicach. W projekcie uchwały budżetowej całkowite dochody Województwa oszacowano na poziomie 1 mld 829 mln 64 tys. 356 zł i jest to wzrost o 22 % w stosunku do planu dochodów po zmianie na dzień 30 września br. Wydatki natomiast zaplanowano w wysokości 1 mld 954 mln 238 tys. 136 zł, czyli więcej o ponad 21 % niż planowane wydatki budżetu w roku 2019. A więc Szanowni Państwo Radni widzicie, że budżet Województwa może przekroczy w tym roku kwotę 2 mld zł, są to potężne środki publiczne.

Przekazany Państwu projekt uchwały budżetowej jest zrównoważony przychodami w kwocie 243 mln 205 tys. 451 zł, na które się składają środki kredytowe w wysokości 196 mln, spłaty rat udzielonych pożyczek – 10 mln oraz wynik finansowy budżetu za 2018 – 36 mln zł. Projekt budżetu zawiera również rozchody, czyli spłatę rat wcześniej zaciągniętych kredytów w kwocie 118 mln. Jak już wspominałem, oszacowane na 2020 rok dochody są o 22 % wyższe od planu po zmianach na dzień 30 września. Decyduje o tym przede wszystkim prognozowany wzrost wpływów z udziałów województwa w CIT i PIT oraz środki unijne na realizację RPO. A więc środki z CIT-u i PIT-u są bardzo, bardzo wysokie i rosną, co pokazuje, że sytuacja gospodarcza w regionie i w kraju jest bardzo, bardzo dobra i te przychody naprawdę powodują pewną stabilizację w wydatkach. Do zadań priorytetowych w nowym budżecie należy oczywiście modernizacja i rozbudowa Planetarium Śląskiego w Chorzowie w ramach Śląskiego Parku Nauki, o którym już mówiłem, efektywne wdrażanie środków i końcówka tej perspektywy unijnej, czyli 2014-2020, gdzie prowadzimy tą politykę i te działania bardzo, bardzo dynamicznie. Ja pragnę tylko przypomnieć, że w okresie od listopada 2018 roku do listopada 2019 kontraktacja i wypłata środków była o 100 % wyższa niż w latach 2014-2018, czyli łącznie kwota per saldo 2,3 mld zł popłynęło do gospodarki zdecydowanie więcej. Oczywiście to co też mówiłem, tu są te same działania, one się pokrywają – drogi wojewódzkie, modernizacja Opery Śląskiej w Bytomiu, bardzo ważny projekt, który ma wpływ na ten PIT i CIT, czyli „Promocja gospodarcza regionu oraz działania związane z tworzeniem przyjaznych warunków do inwestowania i eksportowania”. Jest to projekt za który nas bardzo mocno pochwaliła Komisja Europejska, stawiając go jako jeden z priorytetowych dla regionów górniczych. Promowanie Stadionu Śląskiego. Przede wszystkim zdrowie – mamy bardzo dużo potrzeb w tzw. naszej *wielkiej piątce*, czyli Częstochowa, Bielsko-Biała, czyli Rybnik, czyli te największe szpitale o tym znaczeniu strategicznym. Te wszystkie mniejsze też są ważne. Ja pragnę tylko Szanowni Państwo przypomnieć i opinii publicznej, że mamy największą sieć szpitali w kraju i jest to wielkie wyzwanie organizacyjne i tych środków potrzeba w różnych aspektach i te środki będziemy kierować i szczególności do Częstochowy, której z uwagi na te wieloletnie zadłużenie staramy się pomagać, szczególnie będzie potrzebowała na inwestycje i tutaj z tego miejsca pragnę to odnotować, nawet do protokołu, że te pieniądze się na te działania znajdują. Oczywiście też są działania *miękkie*, jak *Inicjatywa Sołecka*, która w pierwotnym budżecie ma kwotę 3,5 mln w zeszłym roku, w tym roku ma 4,5, ale jak nadwyżka się uda, zakładam że będzie przyzwoita, to chcemy kwotę 6 mln zł przeznaczyć na *Inicjatywę Sołecką* z uwagi na to, że jest ona bardzo dobrze regionalnie odbierana i dbamy o te regionalizmy, 6 mln to są konkretne pieniądze. De facto kwota zapotrzebowania tych wszystkich projektów *Inicjatywy* to jest 8 mln w tym roku, a więc my zwiększamy o dobre półtora mln, bo to są dobrze wydane na

region, w regionalizm, pieniądze, Szanowni Państwo Radni i Szanowni Państwo Posłowie. Kwestia oczywiście inwestycji, kwestia w drogi, to jest bardzo ważny wskaźnik. Wiadomo, że to są aspekty gdzie nawet ostatnio Wydział Komunikacji przygotował zestawienie. Myślę, że te wszystkie potrzeby zgłoszone przez Państwa Radnych i Wydział to jest kwota około 2,5 mld zł przy tych cenach rynkowych, więc to są to prostu wielkie pieniądze, a my zwiększamy konkretnie wydatki na drogi w roku 2020 – i to jest po prostu fakt. Projekt budżetu Województwa Śląskiego na 2020 rok był omawiany przez wszystkie komisje merytoryczne Sejmiku, których opinie i pytania były wnikliwie analizowane przez Zarząd Województwa. 27 listopada 2019 roku pozytywną opinię podjęła Komisja Budżetu, Skarbu i Finansów. Opinia ta nie zawierała żadnych wniosków formalno-finansowych do projektu budżetu. Szanowni Państwo Radni ! Szacowane dochody całkowite Województwa Śląskiego na 2020 rok wynoszą ponad 1 mld 829 mln zł. Wykres 1 – i ta struktura jest tutaj dość dobrze pokazana. Dochody własne Województwa w 2020 będą wyższe od planowanych w roku 2019 o około 330 mln zł. Dotacje na zadania zlecone ustawowo z zakresu administracji rządowej planuje się w wysokości 43 mln – one na tym poziomie mniej więcej są zbliżonym z uwagi, że część tych zadań się zmniejsza. Kolejny wykres – pokazana jest struktura procentowa dochodów budżetu i wzrasta oczywiście udział dochodów budżetu własnego Województwa z 95 % do 97 %. Jak wyglądają dochody naszego Województwa na tle innych Województw to Państwo widziecie – dziewięć Województw planuje w 2020 roku wyższe dochody w relacji do 2019 roku. Wyższe dochody to efekt rozpoczęcia w pełni realizacji zadań z perspektywy finansowej 2014-2020. Województwo Śląskie pod względem szacowanych dochodów zajmuje 2 miejsce po Województwie Mazowieckim, a więc można powiedzieć *wskoczyliśmy na pudło*. Najbardziej wzrosną w przyszłym roku dochody u nas, aż o 330 mln zł, tj. o 22 % oraz w Mazowieckim o 280 mln zł, co stanowi wzrost o 9 %. Największe spadki przewidują dwa Województwa: Pomorskie i Lubelskie po około 250 mln zł. Dochody budżetu własnego, szacowane w 2020 roku na poziomie trochę ponad 1 mld 785 mln zł, składają się z tzw. dochodów własnych, subwencji ogólnej oraz dotacji na zadania własne. Kształtowanie się dochodów budżetu własnego w latach 2015-2020 pokazuje ten wykres, który teraz Państwo widziecie. Przedstawiono tutaj dochody budżetu własnego według głównych źródeł. Od 2015 roku, jest to ładnie rozrysowane, sukcesywnie wzrastają dochody własne budżetu z 939 mln zł do prawie w 2020 1 mld 419 mln zł – jest to wzrost o ponad 51 %, więc też te tezy wygłaszane politycznie, że tych dochodów jest mniej, czarno na białym widać, że jest ich zdecydowanie więcej i myślę, że nasz budżet też to dość dobrze pokazuje na tej osi czasu. Wahaniom ulegały dotacje celowe na zadania własne. Spadek o 66 % w 2016 roku spowodowany był zakończeniem DTŚ. W 2020 roku nastąpi wzrost dotacji celowych w stosunku do 2019 roku o prawie 6 %, co jest wynikiem m. in. przekazania zadań komunikacji

autobusowej do Metropolii. Struktura procentowa udziału poszczególnych grup dochodów przedstawiona jest na tym wykresie. Pokazuje on wyraźnie wzrost znaczenia dochodów własnych (kolor żółty). W 2015 było to 56 %, w zaokrągleniu, dochodów ogółem, a w 2020 roku udział ten wyniesie około 80 %. Udział subwencji ogólnej z roku na rok ulega wahaniom – w 2015 roku to było 10 %, teraz jest 11 % w 2019 roku, na 2020 rok prognozowany jest 8 % udziału. Kwestie subwencji są dość powszechnie znane, one mają swoje wskaźniki w ustawie. Jeżeli chodzi o subwencję oświatową, jest spadek liczby uczniów – i to jest niestety fakt – i za tym idą pieniądze rządowe, one do nas nie trafiają, bo w poszczególnych placówkach edukacyjnych prowadzonych, czy nadzorowanych przez urząd Marszałkowski tych uczniów jest mniej, i to jest fakt, a wiadomo, te koszty są stałe. Chciałbym teraz przejść do wydatków budżetu i najpierw pokazać jak wyglądają nasze wydatki na tle innych Województw. Przedstawiony wykres daje obraz planowania wydatków na 2020 rok w poszczególnych Województwach w relacji do roku 2019. W 10 Województwach planuje się wzrost wydatków, a w sześciu ich spadek. Największy wzrost wydatków przewidują dwa województwa – Śląskie i Małopolskie o ponad 20 %. Województwo Lubelskie zakłada spadek wydatków aż o 27 % – słyszeliście Państwo pewnie o tej uchwale, gdzie Województwo bierze tam kredyt na poziomie 370 mln żeby spłacić długi szpitala, zastawia filharmonię przykładowo, jako dobrą działkę. Takie mają problemy inni, my takich problemów nie mamy, a więc uważam, że ten nasz budżet w skali tych problemów krajowych jest naprawdę bardzo, bardzo przyzwoity. Strukturę wydatków budżetowych na realizację zadań własnych – kolejny wykres – od lat widoczna jest dominacja wydatków w zakresie transportu i komunikacji. Wydatki na drogi wojewódzkie, stanowią prawie 70 % wydatków całego działu. Wydatki na przewozy regionalne i zakup taboru kolejowego to 26 % wydatków działu. I tu chciałbym się pochylić, bo jest to bardzo ważna kwestia. Oczywiście są pewne regulacje i przepisy, które powodują, że musimy więcej wydawać na *Koleje Śląskie* ale to już są bardzo dobrze zainwestowane pieniądze i będziemy w sprawie naszych potrzeb rozbudować *Koleje Śląskie* w tym roku same koleje po wielu latach w trudnej sytuacji w końcu kupiły od Przewozów Regionalnych siedzibę za kwotę 16 mln zł, a więc ta stabilizacja finansowa i w Kolejach Śląskich następuje ale oczywiście są pewne wskaźniki i pewne koszty na które nie mamy wpływu musimy nie ponosić Oczywiście ta presja Placowa w kolejach Śląskich jak wielu instytucjach jest bardzo, bardzo duża i musimy tutaj też na to zwrócić uwagę i będziemy z pewnością na ten temat rozmawiać Ale wzrosty które przewozów kolei śląskich które są zrobione bardzo, bardzo dynamiczne pokazują że jest to środek transportu bardzo ekologiczny bardzo bezpieczny bardzo oczekiwany przez nasze społeczeństwo ojczysty będziemy się stawić plus ileś środki na nowe linie to jest Wielkie Wyzwanie Dlatego jak czasami powinien podjąć taką dygresja słyszę opinię że powstanie nie wiem kolej

metropolitalna czy kolej na 16 mld, to nie wierzę mi coś pokażę te pieniądze te 16 mld, które ktoś wydatkuje na to zbudowanie to naprawdę wręczę mu osobiście duży dyplom i coś do tego za zdobycie tych pieniędzy Po co są potężne inwestycje my mieliśmy problemy przy tym żeby dopiąć ten jeden projekt ser to przy nitce do Cieszyna i nitce do Wisły, czyli rewitalizacja połączenia kolejowego 500 milionów, gigantyczne pieniądze, a rynek usług kolejowych jest naprawdę trudny do przewidzenia. Kolejne zadania – drugie miejsce w zakresie wydatków zajmują wydatki na oświatę i edukację, przede wszystkim też Planetarium. Trzecie miejsce to wydatki w dziale 750, czyli administracja publiczna. Zaplanowano wzrost wydatków na promocję województwa, a zwłaszcza z organizacją imprez na *Stadionie Śląskim* internacjonalizację MŚP – myślę, że to jest dobry kierunek, bo dzięki tej lepszej sytuacji i małych przedsiębiorstw mamy większe wpływy podatkowe musi mi pomagać musimy nie wspierać i bardzo się cieszę, że taki projekt uzyskał wsparcie unijne – pomoc techniczna oczywiście na realizację RPO. Kolejna grupa zadań to kultura i ochrona dziedzictwa narodowego, a następnie kultura fizyczna co wynika z utrzymania *Stadionu Śląskiego* oraz z organizacji imprez sportowo-kulturalnych. Mówiąc wprost, Szanowni Państwo Radni, ja też tak proszę o pewien taki dystans. Jeżeli Województwo Śląskie i Sejmik tamtej kadencji, wcześniejszy, zgodził się na wydanie 650 mln zł na tak wielką inwestycję, to niestety koszty utrzymania *Stadionu* są, Szanowni Państwo wiecie jakie, bo tak to poprzednia kadencja je kształtowała, a koszt organizacji imprez są bardzo wysokie, a nie po to chyba wydaliśmy 650 mln żeby ten teraz *Stadion* żył tylko od maja do października, tylko że cały rok, a to jest związane istoty z kosztami. Nie mniej ważnym priorytetem w strukturze wydatków są wydatki majątkowe i wykres 8 je tutaj dość dynamicznie wskazuje, przedstawia udział wydatków majątkowych w ogólnej wartości wydatków. Od 2015 roku na inwestycje szeroko rozumiane – budowa, modernizacje, zakupy przeznaczało się średnio około 32 % środków finansowych. W 2015 roku wskaźnik ten wynosił 49 %, w 2018 wyniósł 30 %, a w 2020 roku będzie stanowił 39 %, a więc zdecydowanie rośnie. Kolejny wykres przedstawia plan dochodów i wydatków na 2020 rok w poszczególnych Województwach. Kolor żółty to dochody. Kolor niebieski to wydatki. Poza Województwem Dolnośląskim, wszystkie województwa zaplanowały większe wydatki od dochodów. Największy deficyt oczywiście przewiduje tutaj Małopolska – 275 mln zł, Województwo Wielkopolskie – 197 mln zł, Mazowieckie – 159 mln złotych, a my, Śląskie – 125 mln zł. Jedynie Województwo Dolnośląskie planuje wynik dodatni – 29 mln zł. Dla zachowania ustawowej zasady równowagi budżetowej w przypadku braku dochodów można sięgnąć do tzw. przychodów, którymi może być wynik budżetu z lat poprzednich, ale również kredyty, pożyczki czy emisja obligacji komunalnych, a takich na pewno nie planujemy. Jak duże przychody planowane są w 2020 roku w poszczególnych województwach przedstawia

wykres kolejny. Jedenaście Województw nie planuje w 2020 roku wzrostu przychodów w relacji do bieżącego roku. Natomiast Województwa Małopolskie, Opolskie, Podkarpackie i Wielkopolskie planują ich wzrost. Największy przyrost przychodów zakładają: Województwo Małopolskie – o 147 mln zł, Podkarpackie – 98 mln zł, potem Wielkopolskie – 41 mln zł. Istotne są też źródła tych przychodów, i tutaj właśnie na kolejnym slajdzie to Państwo bardzo dobrze możecie zobaczyć. Najważniejsze źródła przychodów są kredyty i pożyczki (kolor żółty) – planuje je 14 województw. Kolejnym źródłem jest wynik z lat poprzednich, czyli nadwyżka budżetowa lub wolne środki (kolor niebieski) – planuje je 10 Województw. Tylko dwa Województwa planują emisję obligacji. Jest to Wielkopolska oraz Łódzkie – tam jest kwota w Wielkopolsce 144 mln zł, Łódzkie – 65. Zadłużanie się Województw w jednym roku, oznacza w kolejnych latach konieczność jego zmniejszania poprzez spłatę rat kredytowych czy wykup wyemitowanych obligacji, ale to jest problem tych Województw. Rozchody budżetu Województwa w relacji do roku 2019 przedstawia ten wykres. W trzech województwach nastąpi wzrost spłat rat zadłużenia w 2020 roku w stosunku do roku 2019. Najwyższe rozchody planuje się w przyszłym roku w Mazowieckim – 396 mln zł, Śląskie – 118 mln zł, Małopolskie – 99 mln zł, Lubelskie – 54 mln zł. Najniższe rozchody planuje Województwo Podlaskie – tylko 8 mln zł. Jak już wspomniałem na początku, Szanowni Państwo Radni, dokonaliśmy wnikliwej analizy opinii i sugestii w sprawie projektu budżetu Województwa na 2020, wniesionych na posiedzeniach merytorycznych Komisji Sejmiku oraz przez Radnych. Wróciliśmy również do wykazu zadań, bądź to nieprzyjętych do projektu budżetu, bądź tych których dofinansowanie zmniejszono, bez szkody dla realizacji zadania. Spełnienie wszystkich potrzeb, mówiąc wprost, jest niemożliwe – to mówię z całą odpowiedzialnością gdyż wymagałoby zaciągnięcia kredytu na poziomie 0,5 mld zł. Na pewno priorytetem będzie zwiększenie w trakcie roku środków na ochronę zdrowia, na ochronę środowiska i tutaj też pragnę podkreślić, że w ramach podziału nadwyżki uczelnie wyższe, to będzie Uniwersytet Śląski Akademia Wychowania Fizycznego, ale w tym momencie z uwagi na ten na opisywaliśmy, ale proponuję to moją wypowiedź wpisać do protokołu i w marcu sprawdzić. Postaram się oczywiście bardzo dobrze wydatkować środki na szeroko rozumianą promocję województwa, w tym na zintensyfikowanie działań związanych z tworzeniem przyjaznych warunków dla inwestorów i eksporterów, co podkreślam po raz któryś. Dzięki temu PIT i CIT rośnie, dlatego możemy stabilnie patrzeć w przyszłość. Wszystko to jednak zależy to od wyniku finansowego za 2019 rok, a wiadomo, on będzie pod koniec lutego – po złożeniu sprawozdań rocznych do RIO i Wojewody. Dopiero w marcu będzie możliwa nowelizacja budżetu Województwa na 2020 rok o ile uzyskamy dobry wynik, a mogę już teraz powiedzieć, że on będzie w miarę przyzwoity. Po wnikliwym zapoznaniu się z postulatami Państwa Radnych,

podjęliśmy decyzję o wprowadzeniu do projektu uchwały budżetowej korekty, którą zawarliśmy w przedstawionej Państwu autopoprawce. Dokonaliśmy korekty kwot dotacji celowych dla zakładów opieki zdrowotnej, zwiększając dotację dla Szpitala Wojewódzkiego w Bielsku-Białej o 2 mln zł na zakup sprzętu medycznego i wyposażenia. Uwzględniając zapis korygujący, Zarząd przyjął również jednolity tekst projektu uchwały Sejmiku w sprawie uchwały budżetowej, wraz z odpowiednimi zmianami w załącznikach do projektu uchwały. Wykaz zmian w projekcie budżetu Województwa na 2020 rok oraz tekst jednolity został przekazany do Kancelarii Sejmiku 5 grudnia br. wraz ze stronami na których dokonano zmian zapisów. Mając na względzie ochronę lasów, proszę Szanownych Państwa Radnych o podmianę dwóch stron i za tę niedogodność przepraszamy. Szanowni Państwo Radni ! Wraz z budżetem własnym Województwa musi być uchwalony plan finansowy zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, stanowiący załącznik do projektu uchwały budżetowej. Ogółem dotacje i wydatki, to co mówiłem, w kwocie 43 mln zamykały się w tym roku, takie mniej więcej je planujemy. Zapewne, jak co roku, kwota ta będzie wielokrotnie zmieniana w wyniku decyzji Wojewody i Ministerstwa Finansów. Chciałbym również poinformować, że III Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach uchwałą z 4 grudnia 2019 roku, wydał pozytywną opinię o przedłożonym przez Zarząd Województwa projekcie uchwały budżetowej na 2020 rok. Ten sam Skład Orzekający RIO w kolejnej uchwale z tego samego dnia pozytywnie zaopiniował możliwość sfinansowania deficytu budżetowego w kwocie 125 mln 173 tys. 780 zł. W imieniu Zarządu Województwa wnoszę o podjęcie uchwały w sprawie budżetu Województwa Śląskiego na 2020 rok wraz z wniesionymi uchwałą Zarządu zmianami. Uważam, że ten budżet jest bardzo dobry, wiadomo, chciałoby się żeby był najlepszy, staramy się adekwatnie realizować poszczególne potrzeby w województwie. Na pewno w pierwszym kwartale chcemy przyjąć strategię rozwoju województwa która też określić priorytety gdzie ochrona środowiska szeroko pojęta będzie jeden z głównych priorytetów na to potrzeba to jest w środku własnych i dlatego nie zaciągamy nowej zobowiązania Staramy się w tym można powiedzieć że nie finansowym trzymać te wydatki bo kolejna perspektywa finansowa będzie wymagała z pewnością wkładów własnych A dużo projektów własnych generalizować więc Staramy się trzymać w ryzach oczywiście będziemy wspierać Poszczególne segmenty jak komunikacja ochrona zdrowia ochrona środowiska w kultura bo też tych potrzeb Jest tam bardzo, bardzo dużo i to są też potrzebują mówiąc wprost związane z wynagrodzeniami bo przez wiele lat podwyżek w instrukcjach prostu nie było i świetni fachowcy o naprawdę wielkich walorach merytorycznie którzy tam pracują zarabiają skromnie nie będą miał tych instytucji i uważam że jak to co można być takie klejnoty naszego wojska powinny być ludzie którzy tam pracują przyzwoicie przednie zarabiać i staramy się konsekwentnie te podwyżki w poszczególnych

sytuacjach przekazywać środków. Ja oczywiście jako marszałek i Zarząd Województwa jesteśmy bardzo otwarci na merytoryczną dyskusję o budżecie na współpracę województwo jest jedne, wydatki są jedne to jest wszystko transparentne nie ma tutaj jakiejś czarnej magii czegoś ukrytego jakiejś wylotówce oczywiście wspierać nasze spółki podeszwa w trudnej sytuacji jeżeli chodzi o szkole skutki zdrowotne te małe społeczności, które zostały przekształcone trzeba też pomyśleć w przyszłości a nie tylko muszę powiedzieć dokładać na przetrwanie tego kapitału zakładowego więc tych spraw jest bardzo dużo w różnych obszarach i z pewnością będzie jeszcze w 2020 roku rozmawiać. Dlatego też wnioskuję do Wysokiej Rady o przyjęcie tego budżetu. Bardzo dziękuję !

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – dziękuję Panu Marszałkowi za bardzo obszerne przedstawienie tych dwóch tematów, czyli prognozy wieloletniej oraz budżetu na przyszły rok. W tej chwili proszę o przedstawienie stanowiska Komisji Budżetu, Skarbu i Finansów...

- **radny Stanisław Baczyński** – Panie Przewodniczący ! Panie Marszałku z Zarządem ! Panie i Panowie Radni ! Szanowni Zaproszeni Goście ! Wypełniając procedurę uchwalenia budżetu, zawartą w stosownej uchwale Sejmiku, Komisja Budżetu, Skarbu i Finansów na dwóch specjalnie w tym celu zwołanych posiedzeniach dokonała analizy przedstawionych materiałów dotyczących Wieloletniej Prognozy Finansowej, jak również budżetu Województwa na rok 2020. W trakcie pierwszego posiedzenia uzyskaliśmy odpowiedzi na wszystkie nurtujące nas pytania, a te pytanie, na które nie udało się odpowiedzieć na posiedzeniu, zostały nam pisemnie wyjaśnione, za co z tego miejsca Pani Skarbnik bardzo serdecznie dziękuję. Na drugim posiedzeniu wysłuchaliśmy opinii przewodniczących stałych komisji Sejmiku dotyczących przedstawionych materiałów i sprecyzowaliśmy swoje stanowisko. W trakcie tych naszych obrad zostały również sformułowane trzy wnioski kierunkowe. Jeden dotyczy rosnących wydatków w zakresie pokrywania strat w służbie zdrowia, stąd wniosek komisji o ograniczenie tego rodzaju procederu. Drugi dotyczy racjonalizacji wydatków w dziale 801 i 854, z tej samej przyczyny, te wydatki tam bardzo rosną w stosunku do otrzymywanej subwencji oświatowej. Trzeci wniosek dotyczy przygotowania projektu uchwały w zakresie szybkiego wykonania orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego dotyczącego niezgodności z *Konstytucją* przepisów dotyczących pokrywania strat w służbie zdrowia. Szanowni Państwo ! Budżet jest pewnego rodzaju konstrukcją finansowo-prawną, musi zmieścić się w ramach określonych przez ustawę o finansach publicznych i taki ten budżet jest. Uzyskał wysoką ocenę radnych, uzyskał pozytywną opinię Regionalnej Izby Obrachunkowej, w kularach da się również słyszeć to, że jest to najlepszy budżet jaki tutaj uchwalano. Komisja Budżetu, Skarbu i Finansów

pozytywnie opiniuje Wieloletnią Prognozę Finansową Województwa Śląskiego na lata 2020-2030, jak również projekt budżetu Województwa Śląskiego na rok 2020.

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – bardzo dziękuję Panie Przewodniczący i za tą opinię, ale też i za taką bardzo intensywną pracę jeśli chodzi o ten okres ostatniego miesiąca. W tej chwili zwyczajowo znowu proszę, jeżeli jest takie zainteresowanie, o wystąpienia klubowe, bo taki był zawsze zwyczaj przy uchwalaniu tych dwóch uchwał. Oczywiście potem będzie możliwość indywidualnej dyskusji, ale zwyczajowo w pierwszej kolejności były to wystąpienia klubowe jeżeli była taka, że tak powiem, wola. Proszę ! Czy są zgłoszenia ? ... Jeśli nie ma to proszę, radni. Bardzo Proszę ! Pan Radny Mirosław Mazur...

- **radny Mirosław Mazur** – Panie Przewodniczący ! Panie Marszałku ! Wysoki Sejmiku ! Szanowni Państwo ! Moje wystąpienie oczywiście jest związane z obecnością w klubie Koalicji Obywatelskiej, ale ma charakter indywidualny. Bardzo się cieszymy, Panie Marszałku, z tej deklaracji otwartości i w ramach tej otwartości ja chciałbym żebyśmy tutaj jeszcze parę słów na temat budżetu zamienili, bowiem jak wysłuchałem Pana wystąpienia i poświęciłem trochę czasu na lekturę dwóch dokumentów – prognozy finansowej, ale też i budżetu – to z radością patrzymy na to, że kontynuujecie Państwo zadania, które mamy w *spadku* po poprzednim Zarządzie. Cieszy nas to stanowisko, że nie potępiacie Państwo, tak jak władza centralna, wszystkiego co się wydarzyło w poprzedniej kadencji, budujecie świat na nowo, tylko zachowujecie pewną linię i kontynuację. I tu naprawdę bardzo duży plus z tej strony. Wśród zadań, które mieliśmy możliwość zobaczyć w budżecie, czy w WPF, jest bardzo dużo tych zadań kontynuowanych i myślę, że warto byłoby, Panie Marszałku, pokusić się tutaj o jakąś taką refleksję, żebyście Państwo w skrócie chociaż – ja wiem, że się Pan bardzo spieszył tu w tym wystąpieniu i może nie było tyle czasu żeby to precyzyjniej wskazać, ale warto byłoby powiedzieć może parę słów na temat tego, które z zadań są właśnie tymi zadaniami kontynuowanymi, a które są tymi, które stanowią tak zwaną wartość dodaną, czyli tym Państwa wkładem w rozwój, bo chcielibyśmy zobaczyć jaka jest wasza wizja, co proponujecie, co ten rok dał waszych rządów nam, mieszkańcom województwa śląskiego, co da następny i jaki jest ten po prostu przyrost ? Bo jak czytamy dokumenty i słuchamy wystąpień Państwa, to też nie powiem, że nie z satysfakcją słuchamy, że to co było do tej pory bardzo krytykowane okazuje się, że nie jest takie złe, a czasami wręcz i dobre, bo przecież te slajdy, które mieliśmy przed chwilą z tyłu na ekranie pokazujące sytuację województwa śląskiego, to nie jest sytuacja, która się zrodziła z dnia na dzień, czy przez ten rok. Oczywiście ona w pewnym sensie gdzieś tam jakąś dynamikę zachowuje, ale to jest coś co jest budowane kadencjami, więc myślę

że warto byłoby na ten temat, na temat waszych projektów i pokazania co jest kontynuowane, powiedzieć. Wśród tych projektów, które tam są – i tu jest ten mój jakby już bardziej indywidualny punkt widzenia i zainteresowania – są dwa obszary. Jeden obszar, który jest, można powiedzieć – zresztą Pan to powiedział, ja się z tym zgadzam w całej rozciągłości – worek bez dna pod tytułem *infrastruktura*. Mówię głównie o infrastrukturze drogowej, którą najczęściej z nas doświadczamy codziennie. Kolejowa oczywiście, ale w tej infrastrukturze drogowej myślę, że warto byłoby ten wątek troszeczkę bardziej rozwinąć, a mnie szczególnie interesuje jeden z nich, mianowicie przedłużenie Drogowej Trasy Średnicowej. Chodzi mi tutaj o przedłużenie do Jaworzna i do miast Zagłębia. I na koniec jeszcze jedno pytanie, co do projektu, czy grupy projektów, a wręcz może programu bardzo ważnego – chodzi mi o poprawę jakości powietrza. Wszyscy wiemy w jakim obszarze mieszkamy. Wszyscy wiemy doskonale, że jest to najbardziej zanieczyszczony obszar, nie tylko w Polsce, ale i w Europie. Rankingi światowe też tam nie dają co do tego złudzeń, jesteśmy wśród *liderów* w negatywnym tego słowa znaczeniu, więc myślę że ten temat, Panie Marszałku, warto byłoby tutaj szerzej rozwinąć niż Pan to zrobił w swoim wystąpieniu i chcielibyśmy wiedzieć jakie projekty są planowane w przyszłym roku, jakie są projekty planowane na lata następne, zmierzające do tego żebyśmy żyli w lepszym środowisku. Myślę, że przy tym wystąpieniu warto też może się odnieść trochę do roku czasu, w którym Państwo rządzą, do skutków jakie przyniosła *uchwała antysmogowa* i jakie też działania podjęliście i które będą kontynuowane. To tyle na razie, myślę, że pewnie jeszcze się nam jakieś tutaj polemiki pojawią. Dziękuję !

- **radny Klaudiusz Komor** – dziękuję Panie Przewodniczący ! Pani Marszałek ! Panie Marszałku ! Ja nie ukrywam w temacie mi najbliższym, czyli zdrowie – i nie ukrywam dlatego też chciałem na początku, żeby jeszcze obecni byli na sali jacyś parlamentarzyści, bo tak naprawdę to do nich również jest wypowiedź. Pan Marszałek sobie na pewno zdaje sprawę, że sytuacja w ochronie zdrowia jest po prostu fatalna, szczególnie w dużych szpitalach, o których tu Pan Marszałek wspominał, marszałkowskich. Niestety ja się obawiam patrząc na to jak gdyby od środka, że w tym roku będzie ona się rozwijać niestety w kierunku niekorzystnym. To znaczy musimy się liczyć z tym, że sytuacja, która powstała szczególnie na rynku pracy w ochronie zdrowia, to znaczy wzrastający niedobór wykwalifikowanej kadry, zarówno lekarskiej, pielęgniarskiej, jak i pomocniczej, spowoduje dalszy wzrost wynagrodzeń, który z naszego punktu widzenia jak najbardziej jest słuszny, ale który będzie na pewno dużym obciążeniem dla tych jednostek i myślę, że jedynie szybkie działanie ze strony parlamentarzystów, które wprowadziłoby jakieś konkretne zmiany do tej nieszczęsnej sieci szpitali, której założenia pozbawiły tak naprawdę szpitale możliwości uzyskania dochodów za nadwykonania, bo jak Państwo wiecie w tej chwili takie pojęcie w przypadku

ryczałtowanych oddziałów nie istnieje jak nadwykonania, więc tak naprawdę można pracować, a dostanie się zawsze tyle samo i jedynie szybka interwencja, szybka reforma w tym zakresie może spowodować tak naprawdę uratowanie części oddziałów. Proszę Państwa ! W tej chwili dodatkowo normy ilości zatrudnienia pielęgniarek powodują likwidację łóżek na oddziałach szpitalnych. To wszystko odbywa się z niekorzyścią opieki nad pacjentem. Panie Marszałku ! Krótkie pytanie – czy Pan Marszałek konstruując ten budżet, myśląc o nim, widzi tu gdzieś jakieś rezerwy, które w tej pogarszającej się sytuacji będą mogły być nagle jeszcze wykorzystane ? Dziękuję !

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – ja dziękuję Panie Radny ! Oczywiście dwoma rękami podpisuję się pod tym apelem odnośnie kształcenia pielęgniarek i lekarzy, tylko powiem w ramach komentarza, kształcimy na Śląsku na jednym roku około 600 pielęgniarek, powinniśmy kształcić 1300. Pytanie co z tym zrobić ? Mieliliśmy specjalne posiedzenie Komisji Zdrowia na ten temat, miejmy nadzieję, że wspólnie samorząd oraz oczywiście parlament dokona istotnych zmian. Ale mówię nie na temat, więc przepraszam ! Pani Lucyna Ekkert w kolejności zgłoszenia...

- **radna Lucyna Ekkert** – Pani Marszałek ! Państwo Parlamentarzyści ! Panie Przewodniczący ! Panie Marszałku ! Koleżanki i Koledzy Radni ! Szanowni Państwo ! Panie Marszałku ! Ja pozwolę sobie skupić się na działach 801, 854 i 921. Widoczny rzeczywiście jest wzrost zaplanowanych środków i to zarówno po stronie wydatków bieżących, jak i wydatków majątkowych. Jeśli chodzi o te ostatnie, to w większości wynika to z przesunięcia na realizację inwestycji na kolejny rok aniżeli z poszerzenia zakresu. Panie Marszałku ! To dobrze, że jest ten wzrost. To bardzo ładnie wygląda, ładnie wyglądają te słupki, natomiast to była konieczność – konieczność, która wynika z czego ? Wynika z tego, że naszym zadaniem jest zabezpieczenie wynagrodzeń dla pracowników jednostek oświatowych naszych instytucji, na przekazanie środków na funkcjonowanie tych jednostek, placówek, instytucji kultury, a na rozwój tak naprawdę pozostaje już niewiele. Czyli dobrze, ale cieszyć się w zasadzie nie ma z czego. W dziale 801 brakuje 4 mln 741 tys. zł, w dziale 854 brakuje 691 tys. 268 zł dokładnie – czyli tam przeszło 4 mln, właściwie prawie 5 mln, a w dziale 854 – 691 tys. Jeśli chodzi o dział 921 – *kultura i ochrona dziedzictwa narodowego* rzeczywiście wzrost jest, powiedzmy że on jest duży, jest to rzecz dyskusyjna. Zastanawiamy się jakie kryteria były co do podniesienia dotacji podmiotowych dla tych instytucji kultury, dlatego że tak ! Większość instytucji kultury rzeczywiście ma zwiększoną dotację, i to różnie, rząd wielkości kilkaset tysięcy, 1 mln, 2 mln ale też i parę milionów. Mamy dwie, czy trzy instytucje, które mają na tym samym poziomie, zaraz sobie do nich powrócę, natomiast również są instytucje, które mają mniej. I Panie Marszałku ! Muzeum Śląskie ma zmniejszoną dotację – oczywiście porównuję

tutaj uchwałę budżetową już po wprowadzonych poprawkach przez Państwa po rozpoczęciu tej kadencji, więc odnoszę się tylko i wyłącznie do uchwały budżetowej z poprawką w 2018 roku. Muzeum Śląskie ma zmniejszoną dotację o przeszło 2 mln, a konkretnie 2 mln 217 tys. 906 zł. Biorąc pod uwagę, że w roku poprzednim przy uchwalaniu budżetu zmniejszono środki o 3 mln, czyli jeżeli porównamy to do zaplanowanych środków przez Zarząd jeszcze poprzedniej kadencji, razem 5 mln 217 tys. 906 zł. Gdzieś w przestrzeni medialnej usłyszałam, że – przepraszam za słowo marszałek, nie mówiąc Pan Marszałek – *Marszałek chce wziąć głodem muzeum*. Ja w to nie wierzę, Panie Marszałku, chyba nie, prawda? A może? Szanowni Państwo! Regionalny Instytut Kultury, o którym będziemy mówić jeszcze dzisiaj, zmniejszenie o 550 tys. Dużo czy mało? Tam w ogóle jest na poziomie przeszło 3 mln dotacja, więc to jest dla mnie dużo. Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu jest to instytucja prowadzona wspólnie z Miastem Zabrze. Dotacja jest na tym samym poziomie, jest to 6 mln. Istnieje, Panie Marszałku, potrzeba zwiększenia dotacji dla tej instytucji, Sztolnia *Luiza* to obecnie największy kompleks turystyczny związany z dziedzictwem górnictwa węgla kamiennego w Polsce i absolutny unikat całej Europy. To wyjątkowy zespół zabytków obrazujący rozwój technik górniczych i przemysłu wydobywczego w tym regionie, a zarazem reprezentatywny przykład zmian jakie zachodziły w europejskim przemyśle przez ostatnie 200 lat. Ja na naszej komisji budżetowej zgłosiłam wniosek o zwiększenie tej dotacji. Jeżeli współprowadzimy, no to jesteśmy współodpowiedzialni, ale usłyszałam, że umowa, która obowiązuje opiewa na 6 mln. Z tego co wiem to Prezydent Miasta Zabrze zwiększyła dotację. Ja tak gwoli, że tak powiem, żeby Pan Marszałek zapamiętał o tym, prosząc Pana Marszałka w następnym roku, w roku 2020, będzie rozliczenie roku budżetowego za ten obecny rok, a żeby powrócić do tej sprawy. Ja pozwolę sobie wtedy złożyć stosowną interpelację o, po pierwsze, żeby aneksować umowę, która pozwoli nam na zwiększenie tej dotacji podmiotowej. Jakie są braki – braki w kulturze i ochronie dziedzictwa? Panie Marszałku! To ogólnie przeszło 66 mln zł, w tym są oczywiście prośby i wnioski nas, radnych. Bez tych, nazwijmy, życzeń to przeszło 50 mln. Dodatkowe środki na bieżące funkcjonowanie instytucji kultury to przeszło 6 mln, na remonty, inwestycje około 45 tys. Nie wiem czy jest dobrze? Jest to co wynika z budżetu, ale nie można się z tego cieszyć. Dziękuję!

- **radny Marek Kopel** – Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo! Jestem członkiem Komisji Budżetu, [Skarbu] i Finansów i powtórzę to co mówiłem na Komisji Budżetu, [Skarbu] i Finansów, ale chciałbym to powiedzieć wszystkim Państwu. Budżet i WPF są oczywiście dobrze wykonane, formalnie, współczynniki są bardzo dobre, co oczywiście świadczy nie tylko o tym Zarządzie, ale o wielu latach pracy tutaj Sejmiku, natomiast mam jedną

zasadniczą uwagę, mianowicie jest to budżet i WPF, w tym pierwszym roku przynajmniej, który nie wykorzystuje potencjału, który mamy, potencjału, który jest. Ten potencjał, proszę Państwa, to jest 300 mln, które zostaną z tego roku według danych przekazanych przez Skarbnika miasta w materiałach ... Województwa oczywiście ... W materiałach, które otrzymaliśmy w listopadzie, w części trzeciej w tabeli pierwszej pokazane jest przewidywane wykonanie tego roku i według tych danych przewidywane wykonanie tego roku to jest wynik finansowy 250 mln plus i około 50 mln różnica między przychodami a rozchodami, czyli około 300 mln będzie do dyspozycji. Ja tu nie zadam pytania żadnego dlatego, że dostałbym odpowiedź taką jak na komisji, że te pieniądze będą rozdane w kwietniu mniej więcej i trafią tam gdzie powinny trafić, bo tak jest co roku. Natomiast to jest zła praktyka, ja z taką praktyką 20 lat będąc prezydentem się nie spotkałem, dlatego że zmieniając budżet tegoroczny, co będziemy robić za chwileczkę, i WPF tegoroczny, tam powinno się uwzględnić sytuację aktualną, dostosować do tej sytuacji przewidywanej i wtedy 300 mln byłoby uwolnione, o te 300 mln można by zwiększyć budżet, no i WPF w tym pierwszym roku. Uważam, że to jest taka stracona szansa, odkładanie tej decyzji na marzec, kwiecień jest błędem, dlatego że zupełnie inaczej się prowadzi firmę jeżeli zna się budżet swój w styczniu, a zupełnie inaczej jeżeli ma się zapowiedź, że może w kwietniu coś dołożymy. To jest błąd w zarządzaniu, taki strukturalny. No i w tej sytuacji, proszę Państwa, ja to mówiłem na komisji, tego budżetu i WPF-u nie mogę głosować *za*, ponieważ on posiada taki ogromny błąd niewykorzystania potencjału, który jest. Dziękuję !

- **radna Marta Salwiera** – Szanowni Państwo ! Budżet to nie tylko liczby i wskaźniki, które mogą się formalnie zgadzać, ale to też pewien kierunek, który wyznaczamy aby nasze województwo rozwijało się. Dziś przy tym projekcie budżetu widzimy raczej kierunki, w których to województwo będzie się zwiijać, a będzie to zdecydowanie obszar kultury. Widzimy zmniejszenie dotacji dla Muzeum Śląskiego, tak jak przedłożyła już tutaj koleżanka Lucyna Ekkert. Pojawiają się głosy, że jest to związane z tym konfliktem, ponieważ Pani Dyrektor nie chciała jakichś konwencji partyjnych w swoim muzeum, zaczął się konflikt, odwołanie, teraz to muzeum dostaje mniejszą dotację. Można się zastanowić dlaczego tak się dzieje. Zmiany w Regionalnym Instytucie Kultury, wycofywanie się z przyznawanych nagród. Chaos w kulturze naprawdę jest bardzo niedobry w województwie śląskim, powoduje niepokój wśród pracowników. Kolejną kwestią, która odbyła się w kulturze jest odwołanie dyrektora Wydziału Kultury, gdzie powodem podobnie było sprawy reorganizacyjne, zostały połączone dwa wydziały – Wydział Kultury i [Wydział] Sportu – przy tej okazji można było odwołać Pana Dyrektora, a jak tylko okres wypowiedzenia się skończył znowu Wydział Kultury istnieje osobno, a Wydział Sportu osobno. Jest kwestia również dotacji na rzecz

Uniwersytetu Śląskiego, gdzie Pan Marszałek wielokrotnie wspominał, że rezygnując z zakupu budynku przy Placu Sejmu Śląskiego będzie inny sposób dotowania Uniwersytetu. Takiej pozycji w budżecie dzisiaj nie ma. Pan Marszałek mówi, że może będą jakieś pieniądze, ale dzisiaj ich nie ma ! Głosujemy dzisiaj nad budżetem w takim kształcie jaki dostaliśmy do wglądu. Kolejną kwestią jest kwestia ochrony zdrowia i tutaj Pan Marszałek wspominał o *wielkiej piątce*, w której znajduje się między innymi szpital w mieście Częstochowa, z którego ja pochodzę. Pan Marszałek wspominał o dużym wsparciu właśnie dla szpitali, natomiast ja widzę w budżecie obciążenie o jeden milion złotych inwestycji na zakup angiografu dla pracowni hemodynamiki w wojewódzkim szpitalu w Częstochowie, tak, że na dzień dzisiejszy tego wsparcia dla *wielkiej piątki* nie widzę. Oczywiście, cieszy fakt, że nasze programy, nasze projekty były na tyle dobre, że są dalej kontynuowane. Szkoda, że kiedy my je wdrazaliśmy, wprowadzaliśmy były one krytykowane. Dziś okazuje się, że są świetne, natomiast nie widać w zasadzie jakichś inicjatyw, programów stricte nowych zaproponowanych przez nowy Zarząd i nie zaliczymy do tego na pewno *Inicjatywy sołeckiej*, która jest tylko zmianą nazwy, pod którą był wprowadzany wcześniej nasz *Program inicjatyw lokalnych*. Tutaj kwota jest zmniejszona do 3 mln, wcześniej ten program miał 4, prawie 5 mln zł. Być może będą zmiany, a dzisiaj ich nie ma. Biorąc jednak pod uwagę wszystkie argumenty przytoczone przez moje koleżanki i kolegów radnych klub radnych Koalicji Obywatelskiej będzie głosował przeciwko uchwale w sprawie budżetu Województwa Śląskiego na rok 2020. Dziękuję !

- **radny Piotr Czarnynoga** – Panie Przewodniczący ! Wysoki Sejmiku ! Panie Marszałku ! Szanowny Zarządzie ! Szanowni Państwo ! Najpierw odniosę się do Wieloletniej Prognozy Finansowej. Wreszcie po raz pierwszy mamy taką prognozę, która nie nas nie straszy swoimi wskaźnikami. Ten najważniejszy relacja wskaźnika jednorocznego spłaty zobowiązań do wskaźnika dopuszczalnego, ta różnica, jeszcze 4 lata temu przewidywała na rok 2020 różnicę 0,16 %. To była taka przestroga dla tych, którzy będą na tyle nieostrożni, że będą chcieli przejąć władzę w województwie śląskim, że na pewno sobie z finansami Województwa Śląskiego nie poradzą. Ktoś, kto wielokrotnie analizuje budżet, tak jak ja to robię prawie trzydziesty raz z rzędu od roku 1990, konsekwentnie we wszystkich jednostkach samorządu, ten zdaje sobie sprawę jakie było olbrzymie zagrożenie dla wszystkich naszych budżetów od roku 2020 do 2030. Dzisiaj, proszę Państwa, ten wskaźnik na przyszły rok wynosi 12,5 %, w następnych latach dochodzi nawet do 30 %. Myśmy byli świadkami przez ostatnie trzy kadencje braku umiaru w zaciąganiu kredytów i to było tak widoczne, że trochę przykro, że moi poprzednicy o tym zapominają wypominając brak jakichś szalonych, nowych zadań w sytuacji kiedy od roku 2007 do 2018 konsekwentnie Zarządy

i Sejmiki, no bo to jednak my odpowiadamy in gremio jako Sejmik za uchwalane budżety, zadłużaliśmy budżet Województwa Śląskiego do granic przyzwoitości. A ja przypomnę, bo nie ma już między nami Marszałka Czarskiego, który jeszcze w poprzednich kadencjach był świadkiem i o tym mówił, i na komisjach i tutaj na sali, że jak kończyła się druga kadencja Sejmiku Województwa Śląskiego, to zostawiła trzeciej kadencji 300 mln na plusie. Tak, że, proszę Państwa, na tym tle, tej dramatycznej sytuacji, którą żeśmy zastali, myślę że możemy popatrzeć bardzo spokojnie poprzez Wieloletnią Prognozę Finansową aż do roku 2030, zarówno na nasze dochody własne – Pan Marszałek podkreślał, my to widzimy, wyraźny wzrost w skrócie mówiąc CIT-u i PIT-u – nasze dochody własne stanowią o coraz większej naszej sile. Nie zapominajmy, że nasz budżet prawie o 300 mln większy od budżetu zeszłorocznego i na tym tle, proszę Państwa, cieszy, że aż 14 pozycji w wieloletnich przedsięwzięciach poświęconych jest kulturze i edukacji. I to nie jest tak, że my nie widzimy kultury i my nie widzimy edukacji. Proszę przeczytać załącznik nr 2 do WPF-u. Przechodząc już do samego budżetu. Proszę Państwa ! Popatrzmy na jego strukturę – 42 % wydatków, jeżeli cały budżet jest 100 %, to 42% wydatków wydajemy na transport i łączność, tam gdzie są wieloletnie zaniedbania w drogach wojewódzkich, tam gdzie wieloletni ... z tej mównicy krytykując budżety w poprzednich dwóch kadencjach zwracałem m.in. uwagę na fakt konsekwentnych zwrotów miliona albo i dwóch milionów złotych – to jest historia, nie będę precyzyjny, ale co najmniej sześciu lat – kiedy nie umieliśmy w poprzednich kadencjach rozpocząć Drogowej Trasy Średnicowej skierowanej właśnie w kierunku Mysłowic i dalej. Ja się cieszę, że Pan Radny Mazur apeluje do Zarządu Województwa Śląskiego, do Marszałka, bo ja też apeluję, Panie Marszałku, żeby wreszcie po tych wieloletnich zaniedbaniach w ten kierunek spojrzeć i rozpocząć prace koncepcyjne, ale my wiemy też m.in. dlaczego poprzednie działania były zakończone fiaskiem – to nam tłumaczyli marszałkowie poprzednich kadencji. Prezydenci miast na tej trasie w kierunku Mysłowic, itd., nie byli za bardzo zainteresowani przedłużeniem DTS, a zwróćcie Państwo uwagę, że ta Drogowa Trasa Średnicowa jeżeli dzisiaj dojeżdża do Gliwic, to w głównej mierze dzięki determinacji prezydentów miast leżących na tej trasie. My oczywiście też mamy swoje do zrobienia, ale trudno żebyśmy sami tylko o to walczyli, tak, że Panie Radny, musimy też konsekwentnie rozmawiać z kolegami prezydentami, nie zostawiać tego tylko samemu Marszałkowi. My jako radni też przecież potrafimy stworzyć jakąś siłę perswazji, czy w dobrym tego słowa znaczeniu, nacisku. Na drugim miejscu wydatki na edukację, w dwóch działach – *oświata* i *edukacja* – 15,9 %. Na trzecim miejscu *administracja* – 11,7 %, ale już na czwartym miejscu *kultura* – 10,44 %. No, byłem zdziwiony, kiedy słyszałem przed chwilą o trudnej sytuacji w kulturze. Proszę Państwa ! Wreszcie w trzeciej kadencji, kiedy jestem radnym, mogę iść na przedstawienia, gdzie nie żałuje się pieniędzy na

dobrego dyrygenta, na dobrego solistę, na dobre wystawy, itd. Proszę Państwa ! Były lata w poprzednich dwóch kadencjach, kiedy przy projekcie budżetu dyrektor kultury otrzymywał polecenie, że o 10 % ma ściąć wydatki w dziale *kultura*, te dotacje podmiotowe, które stanowią o jakości pracy instytucji – i to nie jeden rok, tylko trzeci, czwarty rok z rządu o 10 %. I na tym tle, proszę Państwa, no muszę przypomnieć tym, którzy tutaj przed chwilą mówili jaka jest trudna sytuacja w kulturze, że w 2018 roku wydaliśmy w dziale *kultura* 163 mln zł, w tym roku wydamy, takie są przewidywania, 189 mln zł. To każdy przytomny może sobie ... to nie jest matematyka, to są rachunki, a w roku 2020 – 199 mln zł. Chaos w kulturze ? My mamy 19 instytucji kultury, jeżeli w jednej, drugiej, czy trzeciej są zmiany, są zmiany konieczne, proszę Państwa, to nie jest socjalizm, kiedy jak żeśmy robili coś 20 lat temu, to będziemy robili jeszcze 20 lat do przodu, jak żeśmy produkowali *malucha*, to będziemy nim jeździli za 20 lat. A niby czemu oświata i kultura ma nie podlegać zmianom ? Czy tylko dlatego, że opozycja powie, że to jest chaos ? Nie ! To są normalne zmiany, a ja przypomnę, że jeżeli tutaj opozycja miała odwagę powiedzieć o trzech, czy czterech instytucjach, mamy 19 instytucji kultury, z których większość od tego roku, który się kończy, ma wreszcie dobre warunki do pracy. W przyszłym roku będzie miała o 10 mln więcej i proszę Państwa, wreszcie pracownicy otrzymują podwyżki. Popytajcie pracowników w naszych 19. jednostkach, instytucjach kultury. Natomiast jeszcze co do tego alarmu do oświaty i edukacji – 69 % dodajemy do subwencji oświatowej. My dodajemy 69 % ! No dobrze robimy, bo nam zależy na edukacji i oświacie i większość jednostek samorządu dodaje takie duże pieniądze, ale nawet na tle dużych miast, które mają największe problemy z finansowaniem oświaty i edukacji, to nasze 69 % robi kolosalne wrażenie. Wysoki Sejmiku ! Cechą charakterystyczną pieniądza, także pieniądza publicznego, jest jego stały niedosyt na dowolnym poziomie, w tym budżecie na poziomie 1 mld 800 mln. Dlatego dobry budżet, to taki, który równomiernie rozkłada rozczarowania. Przedstawione przez Zarząd Województwa Śląskiego Wieloletnia Prognoza Finansowa i budżet na rok 2020, to dobra prognoza i dobry budżet. Klub radnych Prawo i Sprawiedliwość będzie głosować za przyjęciem tego budżetu, a ja Państwa w imię rozsądku i prawdy w stosunku do tych budżetów, które były uchwalane na tej sali przez ostatnie 8 lat, też namawiam żebyście Państwo powściągnęli swoje emocje opozycyjne i zagłosowali za tym dobrym budżetem. Panie Przewodniczący ! Wysoki Sejmiku ! Dziękuję za uwagę !

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – bardzo dziękuję Panu Radnemu, który wystąpił również w imieniu klubu Po raz drugi zgłasza się Pan Marek Kopel. Proszę bardzo !

- **radny Marek Kopel** – Panie Przewodniczący ! Szanowni Państwo ! Po raz któryś Państwo mówicie: *ten dobry budżet, najlepszy budżet*. Może jest dobry, ale mógłby być lepszy o 300 mln, o czym mówiłem wcześniej. To byłby jeszcze lepszy budżet i lepiej jak pieniądze pracują, niż są gdzieś tam pochowane jako rezerwa. Natomiast ja chciałem się odnieść do tej części Pana wypowiedzi, w której mówił Pan o zadłużeniu, o tym, że kilka lat temu to zadłużenie było krytyczne, byliśmy niebezpiecznie zadłużeni. Chciałem powiedzieć, że to nie jest prawdą, dlatego że skoro dzisiaj mamy taką dobrą sytuację, to znaczy, że zadłużenie było przemyślane, można było spłacić zaciągnięte kredyty. No bo jak Państwo widzicie dzisiaj nie ma żadnego problemu, tym bardziej że realizujemy budżet przygotowany przez tamten Zarząd, tylko niewiele zmieniony, o ile pamiętam, przez nas w tej kadencji. Chyba nawet żeśmy zadłużenie podnieśli uchwalając ten budżet tegoroczny. Tak, że sprzeciwiam się tezie, że Województwo Śląskie w poprzednich latach było nadmiernie zadłużone. Świadczy o tym dzisiejszy rok. Dziękuję !

- **radna Lucyna Ekkert** – Panie Przewodniczący ! Panie Marszałku ! Szanowni Państwo ! Ja tak trochę *ad vocem* do mojego kolegi Piotra. Jakoś tak mamy, jesteśmy radnymi. Mało tego ! Byliśmy też starostami i też wiemy ile się dokłada do oświaty, a w naszym przypadku, jeśli chodzi o powiaty, to praktycznie subwencja to było z 60, 70 % naszych dochodów i dopiero muszą sobie poradzić szczególnie powiaty ziemskie, które miały szkolnictwo ponadgimnazjalne, czy szkolnictwo ponadpodstawowe i rzeczywiście bieda tam była, bo jak się dało na edukację, to zabrakło na drogi, a drogi są bardzo ważne, szczególnie właśnie w gminach, na wsiach, w powiatach ziemskich. To taki bardzo, bardzo czuły punkt i w tym przypadku jak na drogi, to nie było na oświatę, ale to nie będę polemizować, nie będę wracała do przeszłości, do powiatu, jesteśmy w województwie, zajmujemy się województwem. Dokładamy wszyscy, Szanowny Piotrze, do edukacji, to jest dużo 69 %. Pracowałam tutaj, przez ileś tam lat, byłam dyrektorem Wydziału Edukacji i wiem jaki był procent i zawsze mówiłam, że Województwo Śląskie dużo dopłaca do subwencji. Tak, że nasz udział jest bardzo duży, tak żeby utrzymać nasze placówki, a województwa, generalnie województwa jako samorządy mają je bardzo specyficzne, stąd też są duże koszty utrzymania – i tu chwała, chwała za to, że mamy 69 %, ale to też wynika z tego, że jest to nasz obowiązek i przymus. Dlaczego ? Dlatego, że wzrastają koszty utrzymania – i o tym chyba nie muszę Państwa zapewniać – wzrasta płaca minimalna, wzrastają koszty utrzymania i stąd są te ... ze względu na podwyżki muszą oczywiście być zwiększone środki. Jeśli chodzi o kulturę, to w poprzedniej kadencji, ja już nie pamiętam bo podliczałam, nie pamiętam czy wtedy 4 lata, czy to były 3, ale Województwo i Zarząd w tym przypadku, z inicjatywy Zarządu – i oczywiście dziękuję wszystkim radnym poprzedniej kadencji że przegłosowali te wszystkie zwiększone dotacje – i o ile dobrze pamiętam to

było to około 50 mln w ciągu 4 lat. Tyle, ile mogliśmy i jaka była możliwość przekazywania środków, czyli też nie było tak źle. Ja nie wracam do poprzednich lat, zajmuję się poprzednią kadencją, bo w poprzedniej kadencji byłam radną i jestem teraz. Z czego wynikają podwyżki ? To co powiedziałam – wzrost wynagrodzeń osobowych, bezosobowych, koszty utrzymania majątku, wzrost zatrudnienia, wzrost energii i z tego wynika konieczność zwiększenia dotacji i gdyby nie to, to nasze placówki po prostu by nie istniały. Tak, że Szanowny Piotrze, nie było źle. Czy dopłacamy więcej ? Po czterech latach zobaczymy jaki to będzie procent w stosunku do uchwał budżetowych. Dziękuję !

- **Marszałek Jakub Chelstowski** – przy okazji witam serdecznie Pana Wojewodę, który do nas dołączył. Bardzo się cieszę Panie Wojewodo ! Ja tak podzieliłem te pytania na merytoryczne, niezrozumiałe i populistyczne. A więc zacznę od merytorycznych. Pozwoliłem sobie na taką ocenę z uwagi na wagę podniesionych problemów. Wpierw zacznę od Pana Radnego Komara ... Komora, przepraszam za pomyłkę ! Oczywiście diagnozujemy sytuację na bieżąco, Pan Radny jest tym bardzo zainteresowany, wiemy o tym. Sytuacja w ochronie zdrowia zawsze była trudna, zawsze czegoś brakowało, zawsze było jakieś niedofinansowanie. My jesteśmy w stałym kontakcie z NFZ, staramy się pozyskiwać dodatkowe środki w ramach kontraktu i tutaj też pod koniec roku chyba to było 40 mln ... 45 ? Dla Województwa, bodajże tak, tak sięgam pamięcią, dodatkowych środków. Wiadomo, że nie wszystkie dotyczyły naszych szpitali, bo są też szpitale powiatowe i też inne struktury jeżeli chodzi o charakter i poszukujemy tych pieniędzy, ale Szanowni Państwo Radni, ja Państwu dam jeden przykład. Mieliśmy spotkanie, szpital w Rybniku, Pan Marszałek Starzycki, pismo od związków. Chcą wypłaty jednorazowej nagrody w postaci trzymiesięcznej pensji w szpitalu w Rybniku, wielospecjalistycznym. Przeliczyliśmy to, to jest 28 mln. Ja mówię: proszę Pana, mówię do tego związkowca szanownego, ja Panu te pieniądze dam, podpiszę, nigdy ich nie wypłacę. Czy Pan te swoje potrzeby ma racjonalne ? One są nieracjonalne. Szpital, który ma duże trudności, strona, środowisko żąda 28-milionowej, jednorazowej podwyżki. No są jakieś granice tego *kurka z pieniędzmi* żeby rozmawiać o pewnych problemach. No tutaj absolutnie nie ma żadnego pola, tym bardziej, że w zeszłym roku została podwyżka przyznana pracownikom i w tym roku, świadomie, pomimo tego, że wiemy że ta sytuacja koszty a przychody jest trudna. Ja bardzo się cieszę z tej merytorycznej oceny sytuacji, my to też mamy, ale też to co mówiła Pani Radna Ekkert, tu też przychodzą koszty stałe, które rosną, o tym też dobrze wiemy, wzrost płacy minimalnej. Ja się bardzo cieszę z wyroku Trybunału Konstytucyjnego, który pomoże nam rozwiązać tą sytuację, no bo my nie odpowiadamy de facto za tą, można powiedzieć, politykę zdrowotną, za wysokość świadczeń, ale potem tymi kosztami musimy balansować i też

mógłbym *odbić piłkę w Państwa stronę* – Szanowni Państwo Radni, Szanowny Zarządzie poprzedniej kadencji, czy poprzednich kadencji, przekształciliście część szpitali w spółki prawa handlowego, które co ? Są niewydolne finansowo i teraz w nadzorze właścicielskim 500 tys., milion zł, bo to się po prostu nie spina. To jak były te analizy finansowe realizowane wówczas ? Miało to przekształcenie pomóc, a nie pomaga. I też musimy się w przyszłym roku, oczywiście za zgodą Szanownego Sejmiku, zastanowić się nad połączeniem tych poszczególnych słabszych podmiotów, bo one w jakimś stopniu sobie nie dadzą w dłuższej perspektywie czasu po prostu kompletnie rady, a dokładanie 500 tys. co roku po prostu jest dokładaniem na bieżące wydatki żeby te podmioty nie straciły płynności finansowej, bo po prostu w pewnych obszarach, i też lokalizacja i też położenie ... Szanowni Państwo Radni też wiecie, że te szpitale w jakimś takim szerokim spadku żeśmy otrzymywali, przejmowali, przepisy, różne opcje rządziły, i konsekwencje ponosimy wszyscy i jest to trudna sytuacja i o tym bardzo dobrze wiemy. I też mógłbym, można powiedzieć, wskazać paręnaście przykładów, gdzie te zobowiązania dyrekcji poprzednich, w szpitalu ostatnio w Sosnowcu ... Ile ? 2,5 mln ? Nie było żadnej rezerwy na tą sprawę zapisaną, sprawę sądową, gdzie jakaś stara z przeszłości sprawa, komuś nie zapłacono faktury, przyszedł komornik – 2,5 mln. Nikt nie miał tej wiedzy. No przepraszam, moglibyśmy tak się tutaj naprawdę na te fakty przerzucać, chyba nie o to chodzi, ale się cieszę tutaj z tej deklaracji Pana Radnego. Diagnozujemy na bieżąco, nawet powołamy specjalną komórkę, która będzie w Wydziale Zdrowia pracowała, gdzie będzie się skupiała tymi obszarami tych głównych strategicznych szpitali, czyli Częstochowa, Sosnowiec, Bielsko-Biała, Rybnik, Jastrzębie-Zdrój, te największe żeby też szukać tego finansowania i też motywować tych dyrektorów do większej aktywności i do tego żeby NFZ, jako NFZ, mamy nadzieję, że też strona rządowa i wiem, że są takie wstępne deklaracje tych pieniędzy większych, ale z drugiej strony ten system musi być bardziej wydolny jeżeli chodzi o finanse. Na pewno to jest wielkie wyzwanie, Szanowni Państwo Radni, możecie z jednej strony być dumni, ale też zobowiązanie do tej pracy że zarządzamy największą siecią szpitali w kraju. Mazowieckie nie ma tyle ile ma Śląskie, bo takie są fakty i to jest wielka dynamika zmian, która nas po prostu, mówiąc szczerze, dotyka. Ja sam byłem radnym, sam walczyłem o to żeby Urząd Marszałkowski *odsprzedał* Tychom szpital i to był dobry kierunek Szanowni Państwo Radni, bo tak byśmy mieli kolejny szpital z problemami finansowymi. Teraz szpital wyprowadził swoją sytuację, jest na niewielkim minusie, mieszkańcy są zadowoleni, właściciel jest stabilny finansowo. To też jest jakieś rozwiązanie, a niestety, niektóre szpitale miejskie, że tak powiem wprost, i też Pan Radny wie o tym w szczególności, zamykają te najbardziej dla nich niedochodowe oddziały, no i mówią *marszałkowski* niech się tym zajmie, tak ? Bo oni mają więcej pieniędzy, bo my do tego nie będziemy dokładać. No my musimy dokładać

w szerokim interesie społecznym. To też nie jest sprawiedliwa ocena ze strony samorządowców, więc podchodzimy do tego bardzo merytorycznie, bardzo cenimy uwagi merytoryczne w tym zakresie. Wiem, że Pan Radny tutaj jest bardzo aktywny i za to dziękujemy, ale z jednej strony też mówimy jakie są fakty i naprawdę też nie chcemy do tego dokładać, ale system jest jaki jest i te trudności się, szeroko pojęte, pojawiają i mamy nadzieję, że w przyszłym budżecie i NFZ i też lepsza dynamika zarządzania tymi finansami będzie. Teraz tak ... Pan Radny tutaj ... ta sprawa merytoryczna. Pani Radna Ekkert. Nie mogę się zgodzić z tym wszystkim co Pani tutaj, Pani Radna, powiedziała, bo to co powiedział Pan Radny Czarnynoga, nakłady na kulturę skoczyły drastycznie do góry – 27,5 mln zł. I powiem Pani tak ! Spotykałem się z dyrektorami, spotykałem się ze związkowcami, poświęciłem na to mnóstwo czasu i w poprzedniej kadencji – jak już tak mamy upolitycznić tą sprawę, jak Pani tak w takim kierunku wybiegła trochę – to Pan Marszałek Saługa mówił: *no musicie jakoś przetrwać Szanowni Państwo – musicie jakoś przetrwać*. Jeżeli to była odpowiedź na rozwiązanie tych problemów, to nie będę się odnosił do merytoryki. Takie są niestety fakty. Podnosimy te pieniądze, Staramy się je dawać i z całym szacunkiem mamy umowę z Ministerstwem Kultury na 26 mln dotacji rocznej i może Pani Radna spojrzysz wstecz czy poprzedni Zarząd, poprzedni Sejmik dotrzymywał tego słowa, 26 mln, bo myślę, że znajdzie Pani tam zupełnie inne liczby. My daliśmy nawet informację do Ministerstwa Kultury, że w przeciągu roku po podziale nadwyżki, która się pojawi, oczywiście tak jak było w 2019 roku, damy 26 mln, wypełnimy swoją umowę, swoje zobowiązanie w tym zakresie. I tak było Szanowni Państwo Radni na przestrzeni tego roku, powiedziałem o tym tutaj w styczniu, słowa dotrzymałem, więc tych środków było dużo, dużo więcej. I są środki potrzebne na inwestycje w muzeum w Bielsku-Białej, fakty twarde, są potrzebne, są potrzebne środki na podwyżki – Filharmonia, Teatr Śląski, Teatr Rozrywki. Kiepsko zarabialiście Państwo – nie wiem czy Państwo widzieli tą tabelę wynagrodzeń, ja widziałem. Naprawdę mnie by było wstyd przyjść do tych ludzi i powiedzieć: *no przetrwajcie jakoś, musicie sobie kolejny rok jakoś poradzić*. Też nas to czeka i ten wzrost jest naprawdę pod 200 mln, przekroczyliśmy 200 mln nakładów na kulturę, więc chyba wskoczmy w skali całego per saldo kraju na drugie miejsce nakładów w tym zakresie, więc dla mnie to jest też powód do dumy i satysfakcji, że te problemy rozwiązujemy. Ich jest bardzo, bardzo dużo, ale tak jak kiedyś powiedział Pan Radny Czarnynoga w jednym wywiadzie prasowym, *Bizancjum* w niektórych instytucjach jest. Ja do tego wtedy podchodziłem sceptycznie, przyszły kontrole – z całym szacunkiem, ja to mówiłem na ostatniej sesji – 3 mln zł utylizacji wystaw. Jeżeli Pani Radna uważa, że to jest dobra praktyka, no to ja się z Panią kompletnie nie zgadzam i na pewno nie znajdziemy porozumienia w tym zakresie. A na drugiej stronie tej wagi mam wnioski ze strony instytucji kultury o podwyżki, czyli tu dają ledwo milion złotych, a tu mówiąc

kolokwialnie, przepraszam, ktoś te pieniądze *przepala* nie patrząc na to jak je później wykorzysta. Nie ma z naszej strony zgody na takie praktyki, nie ma naszej zgody na takie praktyki i nie będzie ! Kwestia *Guido* – bardzo ważny obiekt. Komisja Europejska przyznała nagrodę *Europa Nostra*, 6 mln w planie teraz zakończenie będzie bodajże na poziomie 7,6 mln w tym roku, najwyższe od lat przekazanie dotacji. Muzeum, które ... czy Instytucja, która ma szansę niebagatelnego wzrostu jeżeli chodzi o przyrost turystów i może obsłużyć, teraz będzie w tym roku bodajże 200 tys., ale szacujemy, że mogłaby obsłużyć 400 tys. i w tym momencie ten bilans kosztów i wydatków by się ... można powiedzieć nie dopłacalibyśmy do tej instytucji, mówię wprost, dlatego podejmujemy działania promocyjne na rzecz Muzeum Górnictwa *Guido*, żeby zwiększyć, można powiedzieć, ich potencjał. Też zostanie podpisana umowa pomiędzy nami, muzeum, a miastem Zabrze jeżeli chodzi o organizację *Industriady*. Będzie to muzeum prowadziło na całe województwo, dzięki temu ten prestiż tej instytucji jeszcze wzrośnie. Teraz tam trwają prace, pewnie Państwo Radni zostaną zaproszeni, oddana zostanie maszyna parowa, koszty utrzymania są duże, ale naprawdę będzie to gratka dla fanów *Industriady* niesamowita i też przyciągnie kolejnych turystów, którzy naprawdę mają tam wiele do podziwiania i będziemy inwestować w te muzeum, mogę Panią tutaj Radną z pewnością o tym spokojnie zapewnić. Tak samo jeżeli chodzi o Muzeum Śląskie. No te umowy tutaj, nie będę się odnosił do tych niemerytorycznych ocen ... *glodem są...* no po prostu trywialne i do tych rzeczy nie mam zamiaru się odnosić. Jakby Państwo w tą stronę kosztową weszli to jest taka dziwna okoliczność, że po stronie dotacji, przychodów Muzeum Śląskie 36, 37 mln, a ze sprzedaży usług własnych 1 mln zł. Jak popatrzymy na Muzeum Górnośląskie to zdecydowanie Muzeum Górnośląskie więcej potrafi usług własnych sprzedać. Dziwna zależność. Można zrobić *PR* za miliony złotych i mówić, że jest doskonale, a ta przychodowość nie przyciąga klienteli, która zapłaci za te wydarzenia. Takie są fakty. Tutaj Zespół *Śląsk* wiele razy był wymieniany, że to jest taka jakaś tam niby sobie *instytucyjka* – popatrzcie Szanowni Państwo, niech Komisja Kultury wystąpi o przychodowość Zespołu *Śląsk* – jedna z największych. Fakty, fakty Szanowni Państwo, fakty i tutaj jestem się w stanie z Państwem zgodzić, że jest właśnie odwrotnie, ale rozumiem tutaj Pani troskę, oczywiście szanuję Pani uwagi jak najbardziej, są najbardziej potrzebne, nie chcę wracać do przeszłości, ale przeszłość jest taka, że 163 miliony w projekcie budżetu na 2019 przygotowane przez poprzedni Zarząd Województwa i poprzednią koalicję. Myśmy ten projekt budżetu, Szanowni Państwo Radni, z odpowiedzialności za województwo, ja to powiedziałem, przyjęli. Nie *mieszaliśmy* przy nim za bardzo, zrobiliśmy zmiany na poziomie jednego chyba procenta, nawet mniej niż jednego procenta przesunąć i Państwo się wstrzymali. Za własnym budżetem ? Litości ! Ja to przypomnę ! Państwo się wstrzymali za własnym budżetem. Myśmy go przyjęli no bo instytucje muszą

działać, ludzie muszą mieć pieniądze na wypłaty. Jak byśmy poszli w inną procedurę nie wiem kiedy byłby uchwalony, absolutorium by leciało nie wiem na czym, można powiedzieć, de facto mielibyśmy już przelewać pieniądze, Pani Skarbnik miała przelewać pieniądze, nie ma budżetu. Jakaś odpowiedzialność, Szanowni Państwo, za swój projekt, tak na marginesie. I też pragnę tutaj dołączyć odpowiedź do Pana Radnego Mazura jednocześnie. Panie Radny ! Jest Pan radnym, Pan dobrze wie, że pewne procesy na siebie się nachodzą i to są środki nasze, środki unijne, pewne działania są rozpoczęte i proszę mi wierzyć, jak ja mam nagle zatrzymać te inwestycje, bo się zmienił Zarząd ? Nie wiem ! Z pewnością Pan byłby pierwszy, który by zrobił donos do prokuratury, że dokonałem jakiejś niegospodarności, więc, Panie Radny, trochę logiki w tym wszystkim, bo tutaj jej nie widziałem akurat w tym aspekcie. O innych aspektach zaraz powiem, bo są pewne zadania na siebie nałożone, nasze finansowanie, budżetowe finansowanie nałożone z pieniędzy unijnych, rozpoczęte inwestycje, no i czuję odpowiedzialność za te publiczne pieniądze, Panie Radny, żeby te zadania dokończyć, a nie je przerwać, bo nie wiem, mi się nie podobają ? No tak nie możemy postępować w samorządzie, jest jakaś odpowiedzialność. Jeżeli te zadania nie są rozpoczęte, to możemy je zmieniać, jeżeli są na papierze możemy je zmieniać i też takie zadania zmieniamy, ale jeżeli one są rozpoczęte, wydatkowane już publiczne pieniądze i nie jest skala zaawansowania jakoś wielce wysoka, no to przepraszam, ale chyba zachęca Pan Zarząd Województwa Śląskiego i radnych do tego żeby dokonali aktu niegospodarności publicznymi pieniędzmi, a przyjęliśmy budżet w odpowiedzialności, przyjęliśmy to od poprzedników. Uważam, że to wymaga jednak trochę odwagi, szacunku do podjęcia tych działań i ja nie krytykowałem tego budżetu, bo mówiłem wielokrotnie, że nawet będąc w opozycji popierałem budżet, bo to jest wypadkowa pewnych sytuacji, potrzeb, możliwości i wydatków. To tak na marginesie Pana tej części wypowiedzi ... sekundkę Panie Radny ... Pyta się Pan o projekty jeżeli chodzi o czyste powietrze, o szeroko pojętą ochronę środowiska. No to mamy tutaj trochę do zaoferowania Panie Radny. *Stop smog* – program, który wspólnie, pierwszy w skali kraju, podpisaliśmy z Ministerstwem Przedsiębiorczości i Technologii, z Panem Piotrem Woźnym, Pełnomocnikiem rządu ds. czystego powietrza, z Ministerstwem Inwestycji i Rozwoju – 200 mln zł na ograniczenie niskiej emisji w miastach poniżej 100 tys. mieszkańców, 200 mln ze strony naszego RPO i ze strony funduszy rządowych – 200 mln zł. To jest jedna kwota. I naprawdę Komisja Europejska za ten program *Stop smog* nas pochwaliła, że tak szybko i dynamicznie do niego weszliśmy – tutaj wielkie gratulacje dla Pana Marszałka Kałuży, który ten temat pilotował. Kwestia odnawialnych źródeł energii – no to teraz fakty. Poprzedni Zarząd, alokacja środków na odnawialne źródła energii zaplanowana 85 mln zł. Z puli konkursowej wpłynęły wnioski, o tym też wielokrotnie mówiłem, ale to powtórzę – 840 mln zł wpłynęło, czyli można powiedzieć, na 10 % mamy tych

pieniązków i de facto tą kwotą, która była zaprojektowana w RPO, niczego nie załatwiamy. Zwróciliśmy się do Pana Ministra Kwiecińskiego, do Pana Ministra Finansów, o zgodę na przesunięcie z puli rządowej 85 mln zł – i tu po raz kolejny stronie rządowej, Panie Wojewodo, dziękujemy – dostaliśmy 85 mln zł, czyli 85 pierwotnie, dołożyliśmy 85, łącznie jest 170 mln. Gdyby przyjąć pierwotną alokację 6 gmin by dostało wsparcie, przy tym rozkładzie 27 gmin, w tym słynne miasto Żywiec, które było pokazywane jako takie miejsce, gdzie praktycznie nie można żyć. Bardzo walczyliśmy o to żeby projekt *Słoneczna Żywiecczyzna* znalazł się na tej liście rankingowej, dostał dofinansowanie i Pan Burmistrz i całe środowisko Żywiecczyzny jest z tego tytułu bardzo zadowolone, bo w końcu mają realne środki na to żeby przeciwdziałać tym trudnościom, bo to nie bierze się, że tam są jakieś wielkie zakłady, to jest po prostu położenie geograficzne miasta Żywiec, strasznie skomplikowane, kotlina, zima, niskie ciśnienie i to wszystko stoi, a dzięki tym środkom mają szansę w ciągu dwóch, trzech lat na realną poprawę, można powiedzieć, jakości powietrza. W mojej ocenie walka z ochroną powietrza, żeby ją poprawić, czy z niską emisją, to jest zadanie na dekady i to się toczy. Mamy też zapewnienie Komisji Europejskiej żeby w ramach tego projektu dokonać pewnych przesunięć w naszym RPO i prawdopodobnie kolejne 100 mln zł popłynie do śląskich gmin na kolejne projekty, więc mówiąc wprost, tu 200 mln *Stop smog*, tu będzie 280, to jest 480. Też w ramach *Programu dla Śląska* tutaj z Panem Wojewodą wywalczyliśmy przesunięcie w ramach POiŚ 270 mln – termomodernizacja. Ten projekt bardzo szybko się wyczerpał, tutaj było spotkanie w maju organizowane dla samorządów województwa śląskiego, wpłynęły wnioski na kwotę chyba 500 mln na dofinansowanie, a wartość była 800 mln bodajże, tak ? Więc 200, 280, to mamy 480, 750 mln w tym roku pozyskaliśmy dodatkowych środków na walkę o lepszą jakość życia i to jest mało, ale te środki się pojawiły i trzeba teraz je przepracować i będziemy się o te środki kolejne naprawdę bardzo mocno starać. Nie będę się odnosił do tych kwestii, o których już powiedziałem, że jest pewna ciągłość jeżeli chodzi o kwestie wydatkowe, ale choćby przykład internacjonalizacji małych i średnich przedsiębiorstw. Bardzo dobry projekt, nasz projekt, dzięki któremu będziemy pozyskiwać partnerów, rozwijać ten biznes, mały biznes, dla naszego budżetu pójdzie większość, jestem o tym przekonany. W końcu małe i średnie firmy wyjadą świat i pokażą swoje produkty na dobrych naprawdę targach, gdzie jest szansa przyciągnięcia dobrej współpracy handlowej i to nowoczesne technologie. Kontynuacja *e-Care Med* w innej formie. Szanowni Państwo Radni ! Nie będę o tym już mówił – tutaj Marszałek Starzycki miał bardzo mocne wystąpienie w tym zakresie. Pokazaliśmy naprawdę duże luki w tym projekcie, zmieniliśmy to, będziemy realizować. Choćby kwestia szeregu innych zadań drogowych, można by tu przytaczać, ale chyba nie o to chodzi. Mi się wydaje, że pracujemy merytorycznie, w budżecie się pojawia 200 mln więcej złotych na drogi. No to

to jest konkret, Panie Radny, jeżeli chodzi o te kwestie merytoryczne w tej sprawie. Więc Pan Radny Komor, Pan Radny Mazur, Pani Radna Ekkert. Dobrze ! To teraz, nie wiem, półmerytoryczna odpowiedź Panie Radny Kopel. Ja nie wiem jak Pan to wyliczył, ale może pora na kawę z Panią Skarbnik, że te 300 mln Pan odnalazł w budżecie. Ja tego nie widzę, może Pani Skarbnik tego nie widzi. Może Pan to nam wskaże na tym spotkaniu jak Pan to wyliczył, bo my tego po prostu kompletnie nie widzimy. Ja Panu przypomnę taką jedną historię, że ... chyba to był rok 2016, albo 2017, kiedy RIO zakwestionowało projekt budżetu i poprzedni Zarząd ciął i to równo, bo nie było równowagi budżetowej, więc mowa o jakimś zadłużeniu, o tym co my robimy ... No może w tym roku ten kredyt, który weźmiemy na kredyt będzie niewielki, Panie Radny, i staraliśmy się ograniczać i nie zadłużać Województwa w tym zakresie, bo chcemy poprawić naszą sytuację finansową przed perspektywą unijną żeby mieć wkłady na projekty własne, a dobrze wiemy, że przy dużych projektach, choćby kolej, ekologia, która będzie jednym z priorytetów, czyli ochrona środowiska, w przyszłej perspektywie finansowej, będzie wymagało dużych nakładów i po to akumulujemy te środki żeby ta sytuacja, ten wskaźnik zadłużenia 37 % cały czas opadał i jak się pojawiają wolne środki, to je dajemy na spłatę bieżących potrzeb, żeby nie zaciągać tych kredytów. Stąd też nie wzięliśmy siedziby, bo można powiedzieć zakup tego obiektu by wygenerował dodatkowe środki finansowe. Więc Pana, przepraszam Panie Radny, z całym szacunkiem Panie Prezydencie, traktuję odpowiedź ... nie wiem, proszę w interpelacji może to rozbudować jak Pan to wyliczył ? Jestem ciekaw ! Może ja się mylę. Nie mówię tak, nie mówię nie, ale na tą chwilę ja tych wyliczeń nie potrafię zrozumieć. No i Pani Radna Salwierak, Pani Przewodnicząca Klubu. Nie wiem, bo już jest 11.00, czy wydłużać tą moją wypowiedź, ale ja mam wrażenie, że Pani Radna w ogóle nie przeczytała tego dokumentu. No więc zachęcam, może chociaż w okresie poświątecznym, będzie więcej czasu, ale takie sformułowania: *chaos w instytucjach kultury*. Nie wiem gdzie ten chaos Pani widzi ? Ja ostatnio dałem Pani taką radę żeby nie czerpać wiedzy z *Gazety Wyborczej* i ja naprawdę podtrzymuję swój apel, bo Pani koledzy radni mieli bardzo merytoryczne wystąpienia – ja bardzo się cieszę, lubię takie debaty, postaramy się być przygotowani, ale oczekuję minimalizmu w takim, można powiedzieć, formułowaniu pewnych wniosków, bo jest to po prostu głęboko niesprawiedliwe. Kompetencje Zarządu to kompetencje Zarządu, jak Pani Radna nie wie chętnie udostępnię *Statut*, jak my sobie organizujemy pracę w poszczególnych wydziałach. To jest raz. Nagrody marszałka – no Pani Radna wybaczy, ale *nagrody marszałka* to *nagrody marszałka*, nie Pani Radnej, więc to jest bardzo logiczne i bardzo racjonalne. Jeżeli ja mam paręnaście pism co drugi dzień o tym że, Teatr Śląski ma jakąś lukę w finansowaniu, Muzeum Górnictwa... ma jakieś potrzeby na koniec roku, grozi brak zapłacenia poszczególnych faktur, to wszystko są zobowiązania,

zobowiązania wskakują na wynik, z rezerwy brakuje, to proszę mi wierzyć, w pierwszej kolejności szukam tych pieniędzy żeby zadbać o to co jest najważniejsze i potrzebne, czyli żeby instytucje nam podległe miały bezpieczne finansowanie. Czy 10 tys. dla Pani to dużo, czy mało ? Dla mnie kupa kasy, ale jak Pani Radna ma taką kwotę, niech Pani sfinansuje szereg innych konkursów. Ja nie muszę i z tego się wycofałem, napisałem pismo, nie mam zamiaru się z tego tytułu tłumaczyć. Biblioteka Śląska, Szanowni Państwo Radni, wymaga dużych nakładów finansowych. Tutaj z prof. Kadłubkiem nie raz żeśmy rozmawiali, że musimy w przyszłym roku budować dobry montaż finansowy, bo się, mówiąc wprost, rozpada. I tych spraw i potrzeb tam będzie bardzo, bardzo dużo i trzeba będzie, można powiedzieć, nawet i w pewnym stopniu ograniczyć działalność biblioteki żeby te prace remontowe przeprowadzić, bo za chwilę będzie zarzut, że nie zadbaliśmy o Bibliotekę Śląską, bo się po prostu rozsypała w różnych aspektach. Nie będę mówił kogo to zasługa, bo tam inwestycji na przestrzeni ostatnich lat to nie było, Szanowna Pani Radna. Jak mówimy o tych nakładach w kulturze to proszę być obiektywną, proszę przyjść, ja Panią zapraszam na kawę, możemy sobie porozmawiać, wytłumaczę Pani wszystkie realia budżetowe. Mój gabinet jest otwarty, nie ma żadnego problemu – więc mówienie o jakimś chaosie, no proszę wybaczyć ! Jeżeli są wyniki kontroli, audytu, wyniki Wydziału Kontroli i Pani kontestuje, że one są niesprawiedliwe – nie wiem jakie Pani ma ku temu kompetencje, bo ja bym nie polemizował z audytorem, bo nie mam takiej wiedzy, czy z radcą prawnym, który się zajmuje tym rzeczywiście od wielu, wielu lat i wie co to jest naruszenie dyscypliny finansów publicznych, wie w których momentach to zachodzi. Takie są ustawy, takie są przepisy. Jestem przekonany, że gdybyśmy nie podjęli pewnych kroków ... władza kiedyś się zmienia i jakby Państwo doszli do władzy, albo teraz, pierwszy byłby zarzut, że Marszałek nie dbał, nie podniósł wtedy, nie wyciągnął konsekwencji jak 3 mln zł się *przepaliło* i nie wyciągnęło się z tego ... przepraszam, wyciągnęło się 4 tys. zł. No litości, Szanowni Państwo Radni ! Tu potrzebujemy na ochronę zdrowia, tu potrzebujemy na podwyżki, tu ładujemy w kulturę ogromne środki, 200 mln, a tu mamy chaos o 10 tys. zł. No naprawdę, proszę wybaczyć, ale taka skala argumentów przy prawie dwumiliardowym budżecie to jest po prostu absurd. Bardzo dziękuję !

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – bardzo dziękuję ! Po raz trzeci Pan Radny Marek Kopel. Przypominam, że w naszym *Regulaminie* jest mowa o dwóch wystąpieniach i proszę w miarę możliwości o zamykanie dyskusji ze względu na napięty porządek obrad. Dziękuję !

- **radny Marek Kopel** – nie zabrałbym oczywiście [głosu] trzeci raz i nie prosiłbym o to, ale chciałem ad vocem tylko Marszałkowi wyjaśnić, bo

rozumiem, że Marszałek nie wie skąd ja te kwoty podałem, proponuje żebym ze Skarbnikiem porozmawiał. Skarbnik wie, gdzie te kwoty się znajdują, bo Skarbnik przygotował materiały, które ja przeczytałem, tylko. Ja odczytałem tylko przygotowane przez Skarbnika. W części 3 do projektu budżetu w tabeli nr 1 podane jest planowane wykonanie tego roku, projektowane wykonanie tego roku i to są dane przeczytane, to te dane Pani Skarbnik. Z nich wychodzi, z tych danych, że we wrześniu planowany wynik do końca roku jest plus 250 mln, a nie minus 100 ileś. I tylko tyle. Dziękuję bardzo !

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – bardzo dziękuję !
W kolejności zgłoszeń, no niestety dyskusja zaczyna się od początku – Pan Mirosław Mazur...

- **radny Mirosław Mazur** – Panie Przewodniczący ! Panie Marszałku ! Wysoki Sejmiku ! Szanowni Państwo ! Panie Marszałku ! Akurat dosyć dużo czasu Pan poświęcił na to żeby mnie skrytykować w punkcie, w którym ja Pana chwaliłem, ale chyba Pan nie słuchał wtedy. Wybaczam, bo był Pan zajęty może jakimiś innymi ważnymi sprawami. Akurat w tych punktach, gdzie ta krytyka, to tam Pana chwaliłem, że doceniamy tą ciągłość pomiędzy kadencjami, co nieczęsto się zdarza. Natomiast teraz do meritum ! Te drogi, które Pan tak tutaj bardzo szybko przebiegł, czy przejechał, to ja bym jednak prosił o konkrety, będę drażył temat, dlatego że jak popatrzę sobie na Wieloletnią Prognozę Finansową, owszem, może ja to źle czytam, może nie mam praktyki z budżetem, nie musimy się wszyscy znać na wszystkim, ale jak tam patrzę w tą Wieloletnią Prognozę Finansową, owszem, są nakłady na to żeby kontynuować DTŚ, są tamte nakłady dość poważne – mówię z pamięci, może też gdzieś około 3 mln, jak się myślę to mnie proszę poprawić – natomiast co mnie zaskakuje najbardziej, to to, że te nakłady są przewidziane na dwa lata bodajże, czyli na 2020 i 2021. To co ja wiem o budowaniu dróg, nawet przy tak sprawnej organizacji, jaką się tutaj Pan chwali, to jest przedsięwzięcie na wiele więcej lat. Biorąc pod uwagę jeszcze mojego przedmówcę, Pana Piotra Czarnynogę, który mówił o tych wszystkich problemach, bo ja spodziewałem się Panie Piotrze, że gdzieś jesteśmy dalej po roku, no takich intensywnych i bogatych działań. Ale mówiąc już poważnie – gdzie są nakłady na drogi, na DTŚ konkretnie, wykraczające poza rok 2021, albo 2022 – mogę się tam co do roku mylić. I druga rzecz – to czyste powietrze. Cieszę się, że ta troska jest. Cieszymy się wszyscy z tych sukcesów, o których Pan wspomniiał, finansowych, bo nam wszystkim leży na sercu jakoś powietrza jakim oddychamy. Tak nawiasem mówiąc to możemy się przeprowadzić z miasta do miasta, możemy z różnych źródeł wodę czerpać, ale powietrze to jest jedyne co nas łączy tak naprawdę, wszystkich na ziemi, wszystkich, bo wszyscy tym samym powietrzem oddychamy bez względu na płeć, narodowość, poglądy itd., itd., więc cieszy mnie ta troska,

tylko byłby Pan uprzejmy wskazać te kwoty, o których Pan mówił, rozpisane w WPF, w której to są pozycji i jak na przestrzeni kolejnych lat te kwoty wyglądają, jak są doprecyzowane w przeciągu kolejnych lat. Myślę, że to jest kwestia bardzo interesująca, ale nie będę też ukrywał powodu dlaczego mnie ta kwestia tak bardzo interesuje. Ja wiem, że smog to jest wielkie wyzwanie, trudne, że ci, którzy pieniędzy nie mają to na poprawę jakości powietrza pieniędzy nie wydadzą – ci, którzy je mają, to czekają aż dostaną. No tak po prostu ten świat wygląda, ale jeżeli teraz zderzę to nad czym tutaj próbujemy rozmawiać ze stanowiskiem oficjalnym polskiego rządu, że my będziemy dochodzić sobie do kwestii klimatycznych w naszym własnym tempie, to ja chciałbym wiedzieć jakie to nasze tempo jest. Czy to jest tempo znacząco różne od tego, które sobie za cel postawili w krajach Unii Europejskiej, gdzie sytuacja jest o niebo lepsza, o niebo lepsza – na zachód od Polski patrząc jest ta sytuacja o niebo lepsza, jak idzie o jakość powietrza, którym tam ludzie oddychają i czy to tempo będzie się chociaż zbliżać, czy my będziemy daleko w *ogonie* ? A może my tu na Śląsku patrząc na ten Pana optymizm wyprzedzimy to tempo średnio krajowe ? Więc mam prośbę o to żeby się Pan podzielił informacją tutaj z wszystkimi radnymi, gdzie te miliony w WPF są i jak one będą wydatkowane w poszczególnych latach i z góry bardzo dziękuję !

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – bardzo dziękuję ! Pani Radna Marta Salwierak ... traktuję to jako realizację mojego apelu o zamknięcie dyskusji i przejdziemy do głosowania...
- **radna Marta Salwierak** – Pan Marszałek powiedział, że *nagrody marszałka* to *nagrody marszałka*. No tak ! Ale czy ta kwota 10 tys. zł to dużo, czy mało, to też jest kwestia wtórna. Są pewne zasady, jeżeli urząd marszałka wyraził zgodę na taką nagrodę, to wycofywanie jej w ostatniej chwili, już po ogłoszeniu wyników jest co najmniej nietaktowne, ale to jest oczywiście kwestia Pana Marszałka i nie mamy na to wpływu. Kwestia też tej organizacji w urzędzie, bo rozumiem, że to chodziło o kwestie przytoczonych rozdziałów Wydziału Kultury i Sportu. Organizujemy tak jak sobie organizujemy, to prawda, natomiast chodzi też o zachowanie może pewnych zasad. Cóż ! Ja już więcej odnosić się do tego budżetu nie będę, bo wszystko co miało być powiedziane, zostało powiedziane, Państwo podejmą decyzję, mam nadzieję zgodnie ze swoimi przemyśleniami. Trudno jest mi uwierzyć, że wszystko co dzieje się wokół kultury znajduje aprobatę u Państwa Radnych, natomiast to już jest kwestia Państwa. Dziękuję !
- **radny Piotr Czarnynoga** – Panie Przewodniczący ! Wysoki Sejmiku ! Nie polemika, tylko informacja. Proszę Państwa ! My nie budujemy autostrad, ani dróg krajowych. Myśmy nigdy z własnego budżetu nie budowali DTŚ i

dlatego nie znajdziemy w projekcie budżetu, ani w Wieloletniej Prognozie Finansowej pieniędzy na budowę autostrad – ja zresztą bardzo proszę Zarząd żeby pamiętał, że my mamy w nienajlepszym stanie nasze drogi wojewódzkie, za które odpowiadamy, a montaż finansowy, który doprowadził do tego, że jedziemy DTŚ do Gliwic, to jest historia znana i tego nie trzeba powtarzać, natomiast na pewno to nie jest tak, że te pieniądze są w naszym budżecie. Dziękuję !

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – bardzo dziękuję ! Ponieważ nie widzę więcej zgłoszeń, bardzo dziękuję za dyskusję ... Pan Radny Mazur jeszcze raz ? ...[głos z sali, poza nagraniem]...

- **Marszałek Jakub Chelstowski** – dobrze Panie Radny ! Szkoda czasu ! Już Panu wyjaśniam ! Szkoda czasu ! ... DTŚ. Myślę – tutaj jest Dyrektor Berkowski, myśmy o tym wielokrotnie rozmawiali na Zarządzie. Jak Pan Radny przyniesie miliard złotych to zbudujemy tą DTŚ i jak będą partnerzy do tej budowy, to chętnie to zbudujemy. Na tą chwilę tej kwoty nikt nie ma, ani my. Nawet wystąpiliśmy do Ministerstwa Infrastruktury – de facto ten pomysł może i dobry na papierze, ale nierealny na tą chwilę, Panie Radny. Pan Radny Czarnynoga dość precyzyjnie odpowiedział co jest naszą kompetencją. Chętnie bym pobudował jeszcze więcej dróg, więcej obwodnic, gdyby były na to środki w budżecie. Jak Pan Radny wskaże skąd mam wziąć ten miliard, to Panie Radny, naprawdę *chapeau bas* – *czapki z głów*. Nie ma tego miliarda i nie będzie na tą chwilę. Jeżeli się pojawiają środki, to środki rządowe. Wystąpiliśmy do Ministerstwa Infrastruktury, które też będzie realizowało ważny projekt małych gmin, które też się o to upominają, np. Koziągłowy, budowa obwodnic. To są konkretne kwoty my mamy 1200 km dróg – utrzymać, odnowić ... jest taka mapa, ja ją Panu wyślę osobiście, skali potrzeb, zapotrzebowań na inwestycje i remonty, konkretnie opisana, co, jak dlaczego, też wnioski składane przez radnych jakby to miało wyglądać ile to by kosztowało. Też tutaj od strony rządowej w ramach programu *Mosty+*, pierwotna taka nazwa, dostaliśmy też 4 mln zł na dokumentację projektową. Jest szansa na to, że dostaniemy 120 mln zł, oczywiście nasz wkład własny, duża inwestycja infrastrukturalna, więc ja uważam, że tam gdzie są pieniądze to muszą być konkrety i na tym przykładzie są, a tu tych pieniędzy, Pani Radny, nie ma. Owszem, ta dokumentację w jakim stopniu jest wyprodukowana, ale na tą chwilę w mojej ocenie jest nierealna. Dziękuję !

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** –...no niestety Panie Radny to jest czwarte wystąpienie ... no albo do mównicy bo potem to się nie nagrywa. Ja mam problem, czwarte wystąpienie, naprawdę pozostali radni potem mają pretensje....

- **radny Mirosław Mazur** – Panie Przewodniczący ! Panie Marszałku ! Wysoki Sejmiku i Szanowni Państwo ! Ja na razie nie słyszałem nikogo kto by miał pretensje, nawet Pan Marszałek nie miał, na razie to Pan ma tylko pretensje o wystąpienia, ale sesja budżetowa jest od tego żebyśmy tutaj dyskutowali i rozmawiali na tematy nas interesujące i ważne dla województwa śląskiego. Panie Marszałku ! Po kolei ! Jak idzie o miliardy, to ja Panu powiem skąd Pan może te miliardy wziąć. Ja pamiętam rok temu sesję, kiedy inicjowaliśmy tą kadencję i te miliardy miał przynieść tutaj dla województwa śląskiego Pan Kałuża. Ci, którzy pamiętają, że to jest nierealna obietnica – à propos realizmu – to dzisiaj są. Ci, którzy mówili o tych miliardach, to już po kilku sesjach ich nie było, zniknęli po prostu tutaj z balkonu. Nie wiem co się stało że przestali przychodzić, przestali być sympatykami, czy przejrzeni na oczy ? Mam nadzieję, że jedno i drugie. Więc wracając do tematu, to Państwo obiecywaliście i waszym mocodawcy – ja pamiętam doskonale tamtą sesję, tu w ławach rządowych siedziało pełno posłów, z Warszawy sobie tutaj poświęcili czas żeby przyjechać. Obiecywaliście wtedy *złote góry* dla województwa śląskiego tylko z powodu tego, że jeden człowiek *wypiął się*, mówiąc kolokwialnie, na swoich wyborców i poszedł wasze szeregi, więc dzisiaj nie oczekujemy od was żadnych cudów i rzeczy nierealnych, tylko oczekujemy realizacji obietnic wyborczych, obietnic składanych wtedy na tym wystąpieniu. I ja tego też oczekuję jako mieszkaniec, bo mam prawo, mi się spodobało że obiecaliście tyle fajnych rzeczy i teraz chcemy. Rok minął, na następny nic nie planujecie, to co ? Minie rok następny ? Gdzie jesteście ? Obiecaliście ? Dajcie ! To jest taka kwestia. Czyste powietrze. Proszę mi powiedzieć konkretnie, która pozycja WPF mówi o projekcie *Stop smog* i reszcie nakładów, które Pan przewidział, która pozycja, kwoty poszczególne rok po roku. Natomiast jak tego nie zobaczymy – tu nie wszyscy musieli ten budżet przeglądać, a chcę żeby wiedzieli. Jak te kwoty są – OK. będziecie mieć brawo, jak będą małe, będziemy krytykować. Takie nasze prawo ! Pokażcie kwoty w WPF, rok po roku i nie zamykajcie nam, Panie Przewodniczący, ust, bo sesja jest od tego żeby na ten temat rozmawiać.

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – Panie Radny ! Bardzo dziękuję za to czwarte wystąpienie, przy regulaminowych dwóch ... ponieważ nie ma więcej zgłoszeń ... w kolejności zgłoszeń Pani Marta Salwierak...

- **radna Marta Salwierak** – Panie Przewodniczący ! Nam się nigdzie nie spieszy, tak, że możemy jeszcze, myślę, dyskutować jeżeli jest taka wola radnych, a widać, że jest jak najbardziej. Tak nawiązując do tego co powiedział Pan Radny Mazur ja bym chciała zapytać Pana Marszałka Kałużę czy mógłby się wypowiedzieć na tej Sali ? ... Czy ma zakaz wypowiedzi ... Sami Państwo widzicie ! Tyle było obietnic, dziś Pan Marszałek, no niestety ... Wiem, że głos ma, bo jeszcze jak był w *Nowoczesnej* zamieniłam z nim

kilka zdań, wiem, że głos wtedy jeszcze miał, no, dziś już tego głosu nie ma. Dziękuję !

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – bardzo dziękuję Pani Radnej, ponieważ naprawdę tym razem nie widzę kolejnych zgłoszeń. Dziękuję bardzo ! Przechodzimy do głosowania ... Proszę Państwa ... Pan Mazur po raz piąty i tym razem odmawiam udzielenia głosu po raz piąty, bo *Regulamin* mówi o dwóch zabieraniach głosu i mamy uchwalić budżet, a nie oceniać wybory zeszłoroczne. Szanowni Państwo ! Jesteśmy w punkcie piątym – podjęcie uchwały w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Śląskiego i przechodzimy do głosowania...

Głosowanie nad uchwałą (druk VI/194):

za	27
przeciw	3
wstrzym.	10

6. Podjęcie uchwały w sprawie budżetu Województwa Śląskiego na 2020 rok (druk VI/195):

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – przechodzimy do punktu 6., który był omawiamy łącznie z punktem 5. Głosowanie nad autopoprawką...

Głosowanie nad przyjęciem autopoprawki do budżetu na 2020 rok:

za	26
przeciw	12
wstrzym.	2

Głosowanie nad przyjęcie uchwały budżetowej na 2020 rok (druk VI/195 z przyjętą autopoprawką):

za	27
przeciw	12
wstrzym.	1

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – Panie Marszałku ! Bardzo dziękuję za pracę Zarządowi. Jedno słowo, bo Pani Marszałek czeka, zaraz poprosimy o głos...

- **Marszałek Jakub Chelstowski** – ja chciałem podziękować pani Skarbnik, wszystkim służbom, wszystkim wydziałom za merytoryczną pracę, Państwu Radnym na komisjach. Tym co poparli budżet bardzo dziękuję, dla dobra województwa. Bardzo się cieszę, że możemy wspólnie dobre projekty realizować. Wszystkim zaangażowanym bardzo, bardzo dziękuję !

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – o głos prosiła Pani Wicemarszałek Senatu, Pani Gabriela Morawska-Stanecka. Bardzo prosimy !

- **Pani Gabriela Morawska-Stanecka, Wicemarszałek Senatu RP** – Szanowny Panie Marszałku ! Szanowna Pani Posłanko ! Panowie Posłowie Szanowne Panie Radne i Panowie Radni ! Śląsk jest moim domem. Ja nie jestem rodowitą Ślązaczką, ale wybrałam Śląsk na swój dom ponad 20 lat temu. Bogactwo historii i kultury Śląska jest częścią dziedzictwa narodowego Polski, naszej wspólnej ojczyzny. Polska od wielu wieków łączyła wiele kultur – Wielkopolan, Małopolan, Górali, Kaszubów i wiele innych, w tym także Ślązaków. Łączenie tego co różne jest elementem naszej polskiej kultury. Polska przeżywała czasy świetności właśnie wówczas gdy była różnorodna, tolerancyjna, otwarta i gościnna dla tych, którzy byli prześladowani w innych krajach. Szanowni Państwo ! Wszyscy pamiętamy grudzień 2017 roku i sprawę Placu Wilhelma Szewczyka, kiedy to Pan Wojewoda pokazał nam tutaj stosunek partii rządzącej do Śląska. Tysiące osób protestowało wówczas przeciwko decyzji o zmianie nazwy placu. Czy obecnie Państwo tutaj, w tym Sejmiku, mają zamiar iść tą samą drogą ? Wiemy przecież, że wielu osobom przeszkadza, w tym w Warszawie, *zakamuflowana opcja niemiecka* na Śląsku, który – również zacytuję – jest *szczególnym miejscem natężenia patologii*. Wiemy również w jaki sposób parlament ubiegłej kadencji potraktował Ślązaków domagających się zmiany ustawy o mniejszościach etnicznych, która umożliwiłaby, jedynie umożliwiłaby, uznanie *godki śląskiej* za język regionalny. Taki właśnie status posiada język kaszubski. Jest z nami Pani Posłanka Monika Rosa i ona wie najlepiej jak potraktowany został również jej wniosek, projekt ustawy, który złożyła w Sejmie poprzedniej kadencji. Pamiętamy również, niestety, że w maju 2016 roku Pan Wojewoda w wywiadzie stwierdził, że boleje nad tym, że *dość marginalny separatyzm śląski* zdobył tak nieproporcjonalną rangę w życiu politycznym regionu. Ubolewał Pan również wtedy nad brakiem wśród śląskich gazet propolskiego tytułu prasowego. No, ale pamiętamy również, że pierwszym sukcesem – i to sukcesem w cudzysłowie – Pana Marszałka na polu walki z kulturą śląską było zamknięcie kwartalnika kulturalnego *Fabryka Silesia*. Niestety budzi mój ogromny niepokój, ogromny niepokój, decyzja Pana Marszałka, już tutaj komentowana, o wycofaniu się z przyznania nagrody na *Biennale Plakatu Polskiego*. Jury tego festiwalu przyznało nagrodę plakatowi piętnującemu

odradzający się w Europie nazizm - nazwijmy to po imieniu. Podobnie jak wiele osób starszego pokolenia, bo ja należę do osób starszego pokolenia, Polaków, jestem przerażona tym, że dramat, przez który przeszła nasza ojczyzna, w tym również osobiście dotknięta nim została moja rodzina, mógłby się powtórzyć. Sztuka ostrzegająca nas przed takim kataklizmem zasługuje na szczególną uwagę i mam ogromną nadzieję, że Pan Marszałek wyjaśni powody swojej decyzji, ale nie takim stwierdzeniem jak już tutaj też słyszeliśmy, że to jest *nagroda marszałka*, bo ja przypominam Panu Marszałkowi, że *nagroda marszałka* pochodzi z jakichś środków, a te środki to są środki publiczne, a środki publiczne to są środki nas wszystkich, obywateli i obywateli. Szanowni Państwo ! Regionalny Instytut Kultury poprzez swoją działalność opowiada o kulturowym bogactwie, inspiruje integruje i wspiera ludzi, idee, działania. Po co ? Po to, aby lepiej zrozumieć przeszłość, ale również po to aby realnie wpływać na przyszłość. Jego funkcjonowanie w obecnej formie przyczyniło się do wielu sukcesów i jako senatorka i wicemarszałkini Senatu wyrażam swój stanowczy sprzeciw wobec planów przekształcenia Regionalnego Instytut Kultury w Katowicach w Instytut Myśli Polskiej, nawet wtedy, kiedy nada się mu imię Wojciecha Korfantego. Tak prężnie działająca organizacja, realizująca wiele projektów na terenie naszego województwa, organizująca szkolenia, warsztaty, panele dyskusyjne, wystawy, wydarzenia edukacyjne, a również artystyczne, przyczynia się nie tylko do rozwoju naszej kultury, ale również zainteresowania młodych ludzi, młodego pokolenia zarówno kulturą, jak i historią naszego regionu. Tylko w bieżącym roku jako operator programu *Narodowe Centrum Kultury* zrealizował 14 projektów w zakresie edukacji kulturowej, co najlepiej świadczy o efektywności działań RIK-u. I moje oburzenie przy dyskusji o przekształceniu RIK-u, a tak naprawdę jego likwidacji, bo tak należy odbierać te działania, wzbudza fakt, że do konsultacji nie zaproszono samych zainteresowanych, nie potraktowano w sposób należyty Rady Programowej Instytutu, nie zwrócono uwagi na szereg protestów lokalnej społeczności, petycji, pod którą podpisały się setki osób zasłużonych dla naszego regionu. Szanowne Panie Radne i Szanowni Panowie Radni ! Działania podjęte przez Zarząd można odczytywać jako próbę wstrzymania, powstrzymania rozwoju tradycji Śląska i jego różnorodności. Te działania są niezwykle niepokojące, są również zaskakujące, ponieważ członkowie obecnej koalicji rządzącej tutaj w województwie tworzeniu takich ośrodków jak chociażby *Instytut Mowy Śląskiej*, no ale wtedy trwała kampania wyborcza. Kampania się zakończyła. Dzisiaj zamiast tworzyć, możecie wy wszyscy swoją decyzją przyczynić się do czegoś zupełnie, zupełnie odwrotnego. Z tego miejsca chciałabym również poinformować, że podczas najbliższego posiedzenia Senatu złożę oświadczenie senatorskie skierowane do Wicepremiera Glińskiego, w którym nie tylko zapytam go o działania i plany ministerstwa w jaki sposób zapewni dalszy rozwój kultury śląskiej, ale

zwrócić się również z apelem o ograniczenie nieprzemyślanych i negatywnych w skutkach działań władz województwa, bo podjęcie decyzji o przekształceniu Regionalnego Instytutu Kultury jest działaniem szkodliwym. Kultura śląska jest ważną częścią naszej tożsamości, nas tutaj mieszkających, żyjących, Polek i Polaków. Język, tradycja, zwyczaje są wzbogaceniem wspólnego dziedzictwa. Nie bez przyczyny powiedziałam...

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – Pani Marszałek !
Umawialiśmy się na pewien czas, tak ?

- **Pani Gabriela Morawska-Stanecka, Wicemarszałek Senatu RP** – Szanowny Panie Przewodniczący ! Ja czekałam ! Nie bez przyczyny powiedziałam na początku, że Śląsk jest moim domem z wyboru. Ja nie jestem Ślązaczką z urodzenia. Apeluję do Państwa o niepodejmowanie działań zmierzających do przekształcenia RIK-u w *Instytut Myśli Polskiej*. Proszę pamiętać, że za 4 lata będzie kolejna kampania wyborcza i w jakiś sposób wszyscy Państwo Radni będziecie musieli wytłumaczyć to swoim wyborcom. Liczę, że Państwa rozsądek zwycięży. Bardzo dziękuję !

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – Szanowni Państwo !
Ponieważ mamy tutaj jeszcze kilku posłów i bardzo apeluje o taki wzajemny szacunek, ponieważ zwracają się posłowie do mnie o możliwość wystąpienia. Oczywiście próbuję to zawsze honorować. Jest niemożliwością żeby na początku sesji wystąpiło 15 posłów, bo jest to prostu niemożliwe ! Dlatego ustalam zasady wystąpienia, mam nadzieję, że jesteśmy na tyle poważni wzajemnie się szanujemy i tutaj również ta rozmowa była z Panią Marszałek i chcę jednoznacznie powiedzieć, że my tutaj głównie jesteśmy jako Sejmik Województwa Śląskiego i to jest nasza nadrzędna rola. Ja sobie nie mogę pozwolić na to żeby nie przyjąć budżetu, bo pewna ilość posłów i senatorów chce wystąpić. Musimy się wzajemnie szanować i mam nadzieję, że na pewno ta współpraca będzie bardzo dobra, szczególnie w tych obszarach służby zdrowia, itd. Tak, że ja bardzo dziękuję. Proszę Pana Marszałka...

- **Pani Gabriela Morawska-Stanecka, Wicemarszałek Senatu RP** – Szanowny Panie Przewodniczący ! To nie jest żaden Pana ukłon, że Pan umożliwi wystąpienie senatorowi, bądź posłowi Rzeczypospolitej Polskiej, ponieważ każdy senator i każdy poseł ma prawo wystąpić. Pochodzimy stąd i zostaliśmy wybrani głosami lokalnej społeczności. Ja, Panie Przewodniczący, do Pana wiadomości zwróciłam się równy tydzień temu o możliwość wystąpienia tutaj i poprosiłam o udzielenie mi głosu na początku. Pan tego nie uczynił i jeszcze tutaj musieliśmy to uzgadniać, w związku z czym ja przypominam, należałoby się zaznajomić z ustawą o wykonywaniu mandatu posła i senatora. I ja bardzo, bardzo dziękuję !

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – nauk nigdy za wiele ... do mnie wpłynęła prośba Pani Moniki Rosy odnośnie wystąpienia. Ustaliliśmy wystąpienie, nie widziałem najmniejszego problemu. Na poprzedniej sesji wpłynął wniosek Michała Gramatyki – również. Oczywiście, Pani Marszałek ! Z całym szacunkiem zawsze będziecie dopuszczani do głosu i zachęcam, natomiast no pewien porządek obrad musi być zachowany, ponieważ przyjęcie budżetu dla nas jest naprawdę sprawą bardzo ważną. Panie Marszałku ! Bardzo proszę !

- **Marszałek Jakub Chelstowski** – Szanowna Pani Marszałek ! Szanowny Panie Przewodniczący ! Po pierwsze, jak tak literalnie patrząc, no to jesteśmy w punkcie chyba po budżecie nie przyszliśmy do kolejnego projektu uchwały. Druki odnośnie zmiany nazwy RIK-u są daleko, daleko później. Ja przyjmuję tutaj z wielką atencją stanowisko Pani Marszałek, ale akurat nie zgadzam się i mam do tego święte prawo i radni również. Też, Pani marszałek Szanowna, jesteśmy wybrani w wyborach demokratycznych i to jest kompetencja Sejmiku i mówię wprost, że de facto nie zgadzam się ze stwierdzeniem, bo to jest nieprawda po prostu, że jest jakakolwiek likwidacja, bo po pierwsze likwidacji nie ma, fizycznie nie ma. Wtedy się powołuje likwidatora, który ma określony zakres kompetencji zamyka się tą instytucję albo łączy. My zmieniamy nazwę. Jest to jasno napisane nawet nie ruszaliśmy statutu w zakresie szeroko pojętego regionalizmu, który sobie bardzo cenię, dopisaliśmy dwa, czy trzy akapity odnośnie Wojciecha Korfantego. I może tak jak już Pani Marszałek wywołała tą dyskusję i tutaj czekała na ten głos, to może żeby to domknąć, bo czas nagli. Parę tygodni temu wspólnie w Warszawie cały, można powiedzieć, cała władza samorządowa szczebla wojewódzkiego, lokalnego, parlamentarnego odsłoniła pomnik Wojciecha Korfantego. Wspaniała uroczystość, przepiękny pomnik, byliśmy tam, można powiedzieć, razem, co pokazuje docenienie jego wkładu w, można powiedzieć, powrót Śląska do Macierzy. I jest traktowany jako jeden z *ojców niepodległości* Rzeczypospolitej Polskiej. Województwo śląskie obchodzi stulecie powstań, pierwszą uchwałą, którą dzisiaj przyjęliśmy, była uchwała inicjująca, w 2020 roku będziemy rok powstań obchodzić jako ważne wydarzenie, jako powrotu. Zmiana nazwy instytutu utrzymywanego z publicznych pieniędzy Samorządu Województwa Śląskiego, nie mylić z ministerialnymi, jest kompetencją Sejmiku. De facto na stulecie powstań w naszej ocenie powinna powstać taka instytucja, która połączy, bo gdyby się wczytać w działalność Wojciecha Korfantego, to on walczył o Śląsk, o region śląski, o regionalizm śląski, który miał być częścią Polski i można powiedzieć doprowadził do tego swoją postawą niezłomną i trudnym życiorysem. Tutaj w sierpniu tego roku Prezydent Andrzej Duda przypomniał jego słynne przemówienie z Reichstagu, gdzie mówił właśnie o tym bardzo mocno dłaczego, jak czuje się Polakiem,

potem czuje się Ślązakiem i chce żeby Śląsk był częścią Polski, więc połączenie regionalizmu, nic nie wykluczając z dotychczasowej działalności tej instytucji, z osobowością, która jest *ojcem niepodległości* w Warszawie, tutaj na Placu Sejmu Śląskiego jego wspaniałą pomnik, na stulecie powstań, jest właściwym, można powiedzieć, uhonorowaniem jego działalności. Też padały gdzieś tam w sferze publicznej pytania ... w Bibliotece Śląskiej jest, tak, ale Biblioteka Śląska ma teraz inne wyzwania Szanowni Państwo. Musimy poszukać pieniędzy żeby ją wyremontować, przeprowadzić te wszystkie działalności, które są ważne, połączyć te rzeczy ... I Instytut Myśli Polskiej na Śląskiej im. Wojciecha Korfatego jest ukłonem dla działalności Wojciecha Korfatego, dla regionu, żeby tą myśl połączyć tą piękną historią, z piękną tradycją, która, tak jak Pani Marszałek ładnie opisała, różnorodność naszego regionu, można powiedzieć, podkreśla. Tak więc my łączymy, nie dzielimy niczego, ani niczego nie *gumkujemy*. Wręcz przeciwnie ! 5 mln zł dotacji, które idzie z naszych publicznych pieniędzy dla RIK-u to są potężne publiczne pieniądze. Tam jest zatrudnionych raptem 40 osób i z całym szacunkiem, ja rozumiem mogą różne informacje różne osoby podawać, ale z kwartalnikiem [*Fabryka*] *Silesia* ja kompletnie nie mam nic wspólnego. Sam Dyrektor Pastuch wygasił tą działalność, bo stwierdził, że *mu się format wypalił*, więc naprawdę Szanowni Państwo Radni, mniej polityki, więcej pozytywnych rzeczy na stulecie Powstań Śląskich. Taka instytucja na Śląsku, która połączy regionalizm, połączy osiągnięcia Wojciecha Korfatego, rozbudowuje to, będą na to środki finansowe i pokaże tą wspaniałą postać i szereg innych wspaniałych postaci w województwie śląskim, jest naprawdę racjonalnym, przemyślanym krokiem. Bardzo dziękuję Pani marszałek za wystąpienie ! Przyjmuję do serca...

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – bardzo dziękuję Panie Marszałku ! Bardzo proszę o krótkie wystąpienie Pani Moniki Rosy, Posel Rzeczypospolitej Polskiej. Zapraszam !
- **Pani Monika Rosa, Posel na Sejm RP** – Panie Przewodniczący ! Panie Marszałku ! Szanowni Panie i Panowie Radni ! I przede wszystkim Szanowni Państwo zebrani na galerii, której przychodzicie przy każdej sesji Sejmiku. Pozdrawiam was bardzo serdecznie i dziękuję także za dzisiejszy protest przeciwko zmianie nazwy i także funkcję instytutu regionalnego. Szanowni Państwo ! Pan Marszałek tak pięknie nie mówił o rocznicy tzw. Powstań Śląskich, ale byłoby coś piękniejszego niż uczczenie tej rocznicy poprzez stworzenie Instytutu Mowy Śląskiej, poprzez rozwój kultury śląskiej, poprzez edukację regionalną, poprzez nauczanie języka śląskiego, poprzez głęboką debatę publiczną tutaj w województwie śląskim na temat regionalizmów. Tu nie chodzi tylko i wyłącznie o symboliczne nazwy, które tak naprawdę są wyrazem podporządkowania sobie regionalizmu takiej centralistycznej myśli o

państwie polskim, a z mojego punktu widzenia i z punktu widzenia ludzi tutaj zgromadzonych, ludzi, którzy podpisali apel obywateli przeciwko zmianie nazwy instytutu, nie ma żadnych podstaw merytorycznych, nie ma żadnych podstaw logicznych by zmienić nazwę Regionalnego Instytutu Kultury na Instytut Myśli Polskiej. Nie ma podstaw żadnych by chować gdzieś, skrywać swój region, aby chować kulturę i tożsamości i nie ma z pewnością potrzeby budowania kolejnego konfliktu na linii obywatele i obywatelki kontra władza. Szanowni Państwo ! Żyjecie w województwie śląskim i tutaj zostaliście wybrani, głosowali na was mieszkańcy i mieszkanki województwa – mówiliście o tym – jestem z Górnego Śląska, jestem Ślązakiem, jestem z Częstochowy, z Podbeskidzia, mam taką i taką tożsamość, taką i taką historię, taka historia mojej rodziny, że takiego języka używam. Niejednokrotnie powoływaliście się na swoje regionalizmy. Przypomnę sławną, niesławną konferencję prasową obecnie radnego, wicemarszałka, który mówił, że jego partią jest Śląsk. Skoro jego partią jest Śląsk to dlaczego Instytut Myśli Polskiej ma zastąpić regionalną instytucję kultury ? Szanowni Państwo ! Nie bójcie się ! Nie bójcie się regionalizmów, tożsamości, kultur, one nas mogą tylko i wyłącznie ubogacić. Mogą sprawić, że i region będzie się lepiej rozwijał i będzie więcej turystów i będzie więcej takiego fermentu intelektualnego. Mamy wspaniałych twórców śląskich, pisarzy, sztuki, teatry, ludzi, którzy rozwijają swoją pasję na blogach internetowych. Tego naprawdę nie ma powodu żeby się obawiać i chować gdzieś, ukrywając za Instytutem Myśli Polskiej, bo myśl, Szanowni Państwo, nie ma narodowości i czym będzie województwo śląskie bez podkreślenia tych odrębności, czym będzie Śląsk bez tożsamości śląskiej, żydowskiej, niemieckiej, czeskiej, polskiej, które przecież przenikają się między sobą i tworzą to województwo takim właśnie, jakim jest. Szanowni Radni ! Szanowne Radne ! Marszałkowie ! Nie bójcie się swoich obywateli, nie bójcie się swojego województwa. Śląsk był i będzie obszarem pogranicza, bogaty w języki, w tożsamości, kulturę, historię, narodowości. Szanowni Państwo ! Bardzo was proszę o chwilę refleksji, o to abyście pochylili nad apelem obywateli, o to abyście spróbowali przynajmniej, skoro mamy tak piękne rocznice, spróbować podjąć rozmowy z obywatelami i obywatelkami wspólną, pogłębioną debatę. Nie ma sensu stworzenie dwóch tygodniowych konsultacji, bo to nie są konsultacje. Szanowni Państwo wysłuchajcie swoich wyborców, swoich obywateli, także tych , którzy tutaj z nami siedzą. Dziękuję !

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – bardzo Pani dziękuję ! ... Serdecznie witam Pana Posła Andzela ... ale w tej chwili ze względów technicznych ogłaszam 10 minut przerwy. Jesteśmy bardzo zmęczeni...

[przerwa w obradach]

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – Szanowni Państwo ! Wznawiamy obrady ! Co prawda przerwa była troszeczkę dłuższa niż planowaliśmy, ale wynikało to jednak z bardzo emocjonalnej atmosfery po tej części budżetu, również po wystąpieniach Pani Radnej i Pani Senator ... Szanowni państwo ! Wpłynął do mnie wniosek Pana Marszałka o podjęcie dodatkowej uchwały w sprawie powołania doraźnej Komisji do spraw Klimatu. Myślę, że Pan Marszałek przed głosowaniem nad rozszerzeniem porządku obrad w kilku zdaniach, przestawi nam cel tego działania, a potem formalnie podda rozszerzenie porządku obrad, głosowanie.

- **Marszałek Jakub Chelstowski** – Szanowni Państwo Radni ! Myślę, że to też dobre nawiązanie do tej dyskusji budżetowej, do pytań Pana Radnego Mazura odnośnie tego co chcemy robić wspólnie dla ochrony środowiska. Chcielibyśmy przedłożyć Wysokiemu Sejmikowi propozycję poszerzenia i powstania komisji doraźnej do spraw klimatu. Ona nie będzie się kompetencyjnie, można powiedzieć, *gryzła* z komisją do spraw ochrony środowiska, ponieważ jest to bardzo ważna rzecz, nie tylko w skali regionu, ale też kraju, ale chcemy być regionem, który będzie też głośno mówił o pewnych działaniach, które naszym zdaniem są potrzebne. Wiadomo, że potrzeba na to wszystko środków finansowych, ale sprawa klimatu, ochrony środowiska, ochrony powietrza, może tak to podzielimy, ochrony powietrza i ochrony klimatu jest bardzo, bardzo ważna, myślę że dla wszystkich radnych. I ta komisja, tym bardziej, że to co stało się z ostatnim szczycie w Brukseli, gdzie został zawarty pewien pakt odnośnie energetyki szeroko pojętej, i też tutaj wielka zasługa Pana Premiera Mateusza Morawieckiego z tym dojściem się można powiedzieć Polski do tego systemu całości unijnego, zaakceptowany przez wszystkich członków Unii Europejskiej. To jest z jednej strony wielkie wyzwanie, ale z drugiej strony też wielkie zobowiązanie i my przez ten rok bardzo mocno pracowaliśmy w ramach transformacji regionów górniczych w *Funduszu Sprawiedliwej Transformacji* w Brukseli. Mamy mnóstwo pomysłów i projektów, które chcielibyśmy realizować, ale też uważamy, że taka komisja, gdzie jest na dzień dzisiejszy bardzo duża troska o tą ochronę środowiska, ochronę powietrza, o klimat szeroko pojęty, to jest rzecz, której chyba skali całego kraju jeszcze żaden samorząd nie posiada i tutaj zwracamy się, a się zwracam do zbiorowej mądrości rady żeby taka komisja doraźna powstała, która pozwoli nam wypracować pewne mechanizmy i też zająć się kwestiami, które Państwa Radnych bardzo dotyczą i Państwo Radni bardzo chcieli żeby to było podnoszone. Ja też jestem, można powiedzieć, bardzo gotowy do pracy w tej komisji z uwagi na to, że myślę, że wszystkich łączy klimat, pozytywny klimat, i te sprawy nas interesują, przyszłość nas interesuje i dobrze żeby Wysoki Sejmik w swoich kompetencjach się tym tematem zajął i te rekomendacje też do budżetu, które

w przyszłym latach chcemy, można powiedzieć, realizować, by były też mocną podstawą do tego by te zapisy nie wynikały z jakiejś tam woli politycznej, ale całości Sejmiku i radnych jako szeroko pojętej wspólnoty. Dużo projektów realizujemy, dużo umów zostało podpisanych – to co powiedziałem – *Stop smog*, kwestia odnawialnych źródeł energii, termomodernizacja, co strona rządowa przekierowała pieniądze do samorządów, ale też dużo potrzeb przed nami. I myślę, że takie merytoryczne gremium, otwarte, mądre, powinno w Sejmiku mieć miejsce, które będzie się skupiało. Ja uważam, że transformacja nie może nikogo wykluczać, ani nie można wykluczać tych z jednej strony, bym powiedział, którzy mają w swoim założeniu energetykę konwencjonalną, ani tych, którzy mają w swoim założeniu energetykę odnawialną. Te dwie rzeczy muszą być tutaj postawione w zakresie skali potrzeb i możliwości. Dam Państwu taki przykład Niemiec, byliśmy w Görlitz, podpisaliśmy deklaracje z Görlitz jako jeden z 12, czy 13 regionów w Europie, gdzie wnioskujemy do Komisji Europejskiej o dodatkowe środki na *Fundusz Sprawiedliwej Transformacji*. Jako regiony chcielibyśmy tym funduszem zarządzać, myślę, że na przykładzie naszego RPO, bo to jest dobry mechanizm, gdzie wspólnie samorządami możemy tą swoją politykę w tym zakresie realizować i będzie to bardzo sensowne narzędzie ...

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – ...Panie Marszałku !
Bardzo dziękuję za to obszerne wprowadzenie...

- **Marszałek Jakub Chelstowski** –...już kończąc, tak, ale chcę to tak, Panie Przewodniczący, merytorycznie uzasadnić – ja wiem, czas nas goni – i w skali tych funduszy, które się pojawiają, coś bardzo, co uważam może wszystkich interesariuszy sceny politycznej, społecznej, połączyć, a nie podzielić, więc bardzo Państwa Radnych proszę o przyjęcie tej zmiany na poziomie na tą chwilę jeżeli chodzi o porządek obrad, a potem jak już będzie sama komisja, to też parę słów dodałbym od siebie, dobrze ?

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – ja bardzo dziękuję ...
ponieważ, przepraszam, ale chyba mamy ten napięty harmonogram dzisiaj, więc zgodnie z zapowiedzią Pana Marszałka poddaję pod głosowanie wniosek o rozszerzenie porządku obrad w sprawie powołania doraźnej Komisji do spraw Klimatu – druk VI/209. Radni otrzymali ten druk...

Głosowanie nad rozszerzeniem porządku obrad o punkt dotyczący powołania doraźnej Komisji ds. Klimatu:

za	37
przeciw	0

wstrzym. 2

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – proponuję aby punkt ten został zrealizowany po zrealizowanym już w punkcie 6., czyli aktualnie teraz, natomiast pozostałe punkty miałyby numerację zwiększoną o 1...

7. Podjęcie uchwały w sprawie powołania doraźnej Komisji ds. Klimatu (druk VI/209):

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – treść uchwały Państwo mają, więc może nie będę już odczytywał jej zadań, które są ujęte w tym dokumencie. W tej chwili proszę o zgłaszanie osób do pracy w tej komisji. Pan Marszałek...
- **Marszałek Jakub Chelstowski** – Szanowni Państwo Radni ! Bardzo dziękuję za przegłosowanie tej zmiany, ona jest bardzo ważna, bardzo się cieszę z tej jednomyślności. Nie ukrywam, że sobie pozwoliłem wykonać parę telefonów do poszczególnych Radnych i zaprosić ich do tej komisji, chociaż jest otwarta dla wszystkich, i to mówię wprost, i też w tej komisji chcę bardzo brać udział. Prosiłbym o przyjęcie tych moich propozycji jeżeli chodzi o przewodniczenie tej komisji i o zastępcę i o członków, jak są osoby, które bardzo chętnie są, to jak najbardziej jestem za. I myślę, że to też będzie dobra praktyka i pokaże, że potrafimy współpracować w ważnych aspektach razem i tych różnic politycznych w tym zakresie za bardzo nie podkreślać. I bym proponował na Panią Przewodniczącą, Panią Radną Iwonę Jelonek, która jest wybitnym fachowcem, jakby nie było, jeżeli chodzi o energetykę szeroko pojętą, o środowisko i myślę, że ten merytoryczny wkład pracy tej komisji byłby tutaj bardzo, bardzo mocny. Dlatego chcemy rozmawiać merytorycznie, nie politycznie i wspólnie rozwiązywać te problemy. Na funkcję [wice]przewodniczącego z Panem Rafałem Porcem rozmawiałem i myślę, że to też byłoby tutaj to wsparcie, bo o tych kwestiach też ekologicznych rozmawialiśmy. Poprosiłem Pana Radnego Rafała Kędziore, który też pracuje tutaj z nami na różnych szczeblach, jest Członkiem Zarządu Związku Województw, Panią Jadwigę Baczyńską, Pana Radnego Kowalskiego i Pana Zbyszka Przedpełskiego do pracy w tej komisji. Ja też, wiadomo, nie zgłoszę się, ale będę tam pracował, a jak Państwo Radni chcą przystąpić do tej komisji to ja serdecznie zapraszam !
- **radna Marta Salwiera**k – Panie Marszałku ! Panie Przewodniczący ! No nie dali Państwo mam za bardzo czasu na to żeby się nawet przekonsultować i wydelegować osoby do tej komisji, niemniej jednak cieszymy się, że taka Komisja do spraw Klimatu powstaje i chciałbym zgłosić do tej komisji: Pana

Radnego Andrzeja Molina, Mirka Mazura, Panią Radną Renatę Caban i mnie – Marta Salwierak...

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** –...bardzo dziękuję, ponieważ nie widzę więcej zgłoszeń z sali, bardzo proszę o odczytanie przez Panią Dyrektora pełnego składu, który będzie poddany pod głosowanie ... Szanowni Państwo ! Odczytuję treść uchwały, druk VI/209: par. 1: powołuje się doraźną Komisję ds. Klimatu w składzie: Iwona Jelonek – Przewodniczący, Rafał Porc – Zastępca Przewodniczącego, Rafał Kandziora – Członek Komisji, Jadwiga Baczyńska – Członek Komisji, Bartłomiej Kowalski – Członek Komisji, Zbigniew Przedpełski – Członek Komisji, Andrzej Molin – Członek Komisji, Mirosław Mazur – Członek Komisji, Renata Caban – Członek Komisji, Marta Salwierak – Członek Komisji. Paragraf 2 i paragrafy kolejne, Państwo macie więc nie będę tego [odczytywał] ... W tej chwili możemy przejść do głosowania...

Głosowanie nad uchwałą:

za	39
przeciw	0
wstrzym.	0

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – bardzo dziękuję za jednogłośnie w tym zakresie, jakże ważnym dla pracy naszego Sejmiku. W tej chwili wracamy do porządku, który już był...

8. Podjęcie uchwały w sprawie zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Śląskiego na lata 2019-2030 (druk VI/206):

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – czy jest potrzebne wprowadzenie ? ... Nie widzę ! Proszę o przedstawienie stanowiska Komisji Budżetu, Skarbu i Finansów...
- **radny Stanisław Baczyński** – Panie Przewodniczący ! Panie i Panowie Radni ! Szanowni Zaproszeni Goście ! Jeżeli pozwolicie to utartym zwyczajem przedstawię stanowisko komisji dotyczące: zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej, jak również w budżecie i w uchwałach okołobudżetowych. Komisja Budżetu Skarbu i Finansów na posiedzeniu w dniu 11 grudnia 2019 roku pozytywnie zaopiniowała projekty uchwał zamieszczone na drukach numer 206, 207, 208, 201 i 203.

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – bardzo dziękuję ! Czy ktoś z Państwa Radnych ... Czy były opinie innych komisji w tym zakresie, bo taka zawsze możliwość istnieje ? ... Nie widzę ! Czy ktoś Państwa Radnych chciałby zabrać głos w tym punkcie ? ... Nie widzę, więc przechodzimy do głosowania...

Głosowanie nad uchwałą:

za	31
przeciw	0
wstrzym.	8

9. Podjęcie uchwały w sprawie zmian budżetu Województwa Śląskiego na 2019 rok (druk VI/207):

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – czy jest potrzebne wprowadzenie ? ... Nie widzę ! Opinia Komisji Budżetu, Skarbu i Finansów była przedstawiana przez Pana Przewodniczącego. Czy ktoś z Państwa Radnych chciałby zabrać głos w tym punkcie ? ... Nie widzę !

Głosowanie nad uchwałą:

za	30
przeciw	0
wstrzym.	9

10. Podjęcie uchwały w sprawie ustalenia wykazu wydatków, które nie wygasają w budżecie własnym Województwa Śląskiego z upływem roku budżetowego 2019 oraz określenia ostatecznego terminu ich realizacji w 2020 roku (druk VI/208):

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – czy jest potrzebne wprowadzenie ? ... Nie widzę ! Opinia komisji była przedstawiana – pozytywna. Czy ktoś z Państwa Radnych chciałby zabrać głos w tym punkcie ? ... Nie widzę !

Głosowanie nad uchwałą:

za	35
przeciw	0
wstrzym.	4

11. Podjęcie uchwały w sprawie udzielenia w 2019 roku pomocy finansowej jednostkom samorządu terytorialnego województwa śląskiego na dofinansowanie udziału nauczycieli w Podyplomowych Studiach z Wiedzy o Regionie (druk VI/201):

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – czy jest potrzebne wprowadzenie ? ... Nie widzę ! Proszę o przedstawienie stanowiska Komisji Edukacji, Nauki i Kultury ...[pozytywna]... Opinia Komisji Budżetu była przedstawiana wcześniej przez Pana Przewodniczącego – pozytywna. Czy ktoś z Państwa Radnych chciałby zabrać głos w tym punkcie ? ... Nie widzę !

Głosowanie nad uchwałą:

za	37
przeciw	0
wstrzym.	0

12. Podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia zgody na nieprzystąpienie Województwa Śląskiego do spółki powstałej z przekształcenia Spółki „Przewozy Regionalne” spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie w spółkę akcyjną (druk VI/203):

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – czy jest potrzebne wprowadzenie ? ... Nie widzę ! Opinia Komisji Budżetu była pozytywna. Opinia Komisji Rozwoju i Zagospodarowania Przestrzennego ? ...

- **radny Zbigniew Przedpelski** – Szanowny Panie Przewodniczący ! Szanowny Panie Marszałku ! Szanowni Państwo Radni ! Szanowni Państwo ! Przypadł mi w udziale zaszczyt poinformowania, że na podstawie par. 5 ust. 2 pkt 1 *Regulaminu Sejmiku Województwa Śląskiego* Komisja Rozwoju i Zagospodarowania Przestrzennego rekomenduje Sejmikowi przyjęcie zaproponowanego projektu bez poprawek.

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – bardzo dziękuję Panie Przewodniczący ! Czy ktoś z Państwa Radnych chciałby zabrać głos w tym punkcie ? ... Nie widzę zgłoszeń ! Przechodzimy do głosowania...

Głosowanie nad uchwałą:

za	32
przeciw	0
wstrzym.	7

13. Podjęcie uchwały w sprawie aktualizacji Programu pod nazwą „Śląskie dla rodziny – Karta Dużej Rodziny” (druk VI/200):

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – czy jest potrzebne wprowadzenie ? ... Nie widzę zgłoszeń ! Proszę o przedstawienie stanowiska Komisji Polityki Społecznej i Ochrony Zdrowia ...[pozytywne]... bardzo dziękuję Panie Przewodniczący ! Czy ktoś z Państwa Radnych chciałby zabrać głos w tym punkcie ? ... Nie widzę zgłoszeń !...

Głosowanie nad uchwałą:

za	39
przeciw	0
wstrzym.	0

14. Podjęcie uchwały w sprawie zmiany nazwy wojewódzkiej samorządowej instytucji kultury – Regionalnego Instytutu Kultury w Katowicach (druk VI/204):

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – czy jest potrzebne wprowadzenie ? ... Nie widzę ! Proszę o przedstawienie stanowiska Komisji Edukacji, Nauki i Kultury ...[pozytywne]... bardzo dziękuję ! Komisja Statutowa ...[pozytywne]... bardzo dziękuję ... Czy ktoś z Państwa Radnych chciałby zabrać głos w tym punkcie ?
- **radna Lucyna Ekkert** – Panie Przewodniczący ! Panie Marszałku ! Szanowni Państwo Radni i Szanowni Państwo ! Jako radni klubu Koalicji Obywatelskiej nie widzimy zasadności i też potrzeby zmiany nazwy Regionalnego Instytutu Kultury w brzmieniu w przedłożonym projekcie uchwały. Mało tego ! Nie tylko nie widzimy potrzeby i zasadności, ale sprzeciwiamy się dokonaniu zmiany nazwy Regionalnego Instytutu Kultury w Katowicach na Instytut Myśli Polskiej. Jedni mówią, że to tylko zmiana nazwy wojewódzkiej samorządowej instytucji kultury, inni mówią, że aż zmiana nazwy, bo jest ona niepokojąca. Zmiana nazwy to co prawda jest taka czynność techniczna i niezależna zupełnie od instytucji kultury w taki sposób formalny. Organizator ma prawo zmienić nazwę i to w każdym momencie w dowolnym momencie i

też z tej swojej kompetencji skorzystał Zarząd Województwa Śląskiego przedstawiając projekt uchwały, a Sejmik zgodnie ze swoją wolą może uchwalić albo też i nie. Nazwa instytucji winna zapewnić jednoznaczną identyfikację instytucji w przestrzeni publicznej i z tym się zgadzamy. To prawda. Głównym celem obecnego Regionalnego Instytutu Kultury w Katowicach, powstałego przez połączenie Regionalnego Ośrodka Kultury w Katowicach i Śląskiego Centrum Dziedzictwa Kulturowego w Katowicach w kwietniu 2016 roku w największym skrócie było: była to ochrona materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego regionu oraz upowszechnianie wiedzy o tym dziedzictwie wśród mieszkańców regionu, promocja kultury i dziedzictwa kulturowego regionu, ale też prowadzenie prac badawczych, dokumentacyjnych, działalności wydawniczej, bibliotecznej. To oczywiście w największym skrócie. Szanowni Państwo ! W uzasadnieniu do projektu uchwały czytamy m.in.: *zachodzi również konieczność zmiany nazwy instytucji kultury, która zapewni jednoznaczną identyfikację instytutu w przestrzeni publicznej i przyjmie brzmienie Instytut Myśli Polski im. Wojciecha Korfantego*, a to już jest trochę niepokojące i z tym się nie zgadzamy. Dlaczego ? Bo nazwa, którą Zarząd proponuje wskazuje kierunek w jakim będzie podążać instytut, pewien drogowskaz. Warto zaznaczyć, że Województwo Śląskie jest organizatorem również i takich instytucji jak Regionalny Ośrodek Kultury w Częstochowie, jak Regionalny Ośrodek Kultury w Bielsku-Białej. Każda z tych instytucji ma swoją rolę do spełnienia, m.in. to ochrona tradycji i dziedzictwa kulturowego, zwłaszcza w zakresie folkloru, sztuki ludowej oraz rękodzieła ludowego i artystycznego, ze szczególnym uwzględnieniem swojego obszaru kulturowego. Śląsk jest polski – Panie Marszałku, Szanowni Państwo – Śląsk jest polski, powtarzam, ale instytucje szczebla regionalnego powinny kultywować, podtrzymywać pielęgnować i promować nasze regionalne dziedzictwo kulturowe. Należy tworzyć miejsca integrujące mieszkańców regionu, promować tradycję i historię, a ta jest złożona i trudna, szczególnie tutaj na Śląsku. Na naszej stronie internetowej Województwa Śląskiego czytamy: *kulturę województwa śląskiego cechuje zróżnicowanie będące efektem przenikania się różnych tradycji kulturowych oraz nowych form wyrazu prezentowanych przez współczesnych twórców. Nasze województwo jest obszarem wielokulturowym, ukształtowanym przez wpływy zamieszkującej go ludności pochodzenia polskiego, niemieckiego, czeskiego oraz żydowskiego. To region o zróżnicowanych kulturowo obszarach i silnym poczuciu tożsamości etnicznej.* Dbłość o rozwój kultury oraz ochrona dziedzictwa kulturowego zapisane są w przyjętej przez Sejmik Województwa Śląskiego *Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego Śląskie. Śląskie 2020*, w *Strategii Rozwoju Kultury Województwa Śląskiego na lata 2006-2020* oraz w *Wojewódzkim Programie Opieki nad Zabytkami*. Podstawą przedsięwzięć z zakresu kultury są cztery cele strategiczne: wzmocnienie środowisk twórczych, edukacja do kultury,

zwiększenie uczestnictwa mieszkańców w kulturze oraz zachowanie i promocja dziedzictwa kulturowego. Co można było zrobić Panie Marszałku ? Przede wszystkim podjąć dyskusję. I Panie Marszałku, przepraszam że to powiem, ale być na Komisji Edukacji, Nauki i Kultury. Mielibyśmy szansę ażeby porozmawiać, podyskutować i być może wzajemnie się przekonać. Można dokonać [zmiany] nazwy, tak jak powiedziałam, w każdym momencie, w każdej chwili. Co przeszkodziło do nazwy *Regionalny Instytut Kultury* [dodać] *im. Wojciecha Korfantego w Katowicach*. Połączenie jednego z drugim, o którym Pan Marszałek wcześniej mówił. Można było dokonać zmian w statucie *Regionalnego Instytutu Kultury*, tak jak tego dokonano w tej chwili, praktycznie wprowadzono w par. 5 ust. 1 punkt 5 dodatkową literę *a* w brzmieniu, Państwo macie, a więc zajmującą się osobą Wojciecha Korfantego i nie tylko i pozostawić dyrektorowi instytucji, bo taka jest procedura zgodnie z ustawą o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej utworzenie działu zajmującego się kwestiami związanymi z osobą Wojciecha Korfantego, a także dokumentującego jego działalność oraz promującego myśl związaną z powstaniami śląskimi w regionie – tak jak Pan to ujął podczas briefingu, Panie Marszałku. Dziękuję !

- **radny Tadeusz Sławek** – Szanowny Panie Przewodniczący ! Panie Marszałku ! Panie i Panowie ! Jak Państwo wiedzą ja Państwa staram się nie absorbować w ogóle swoją osobą, ale jeśli Państwo pozwolą to na trzyminutowe wystąpienie. Patrząc na to przede wszystkim z tej perspektywy, Panie Marszałku, że trochę szkoda, że o tak ważnej sprawie dla nas rozmawiamy tak późno w porządku dziennym i że może nie można było z nim poczekać, z tą sprawą, do następnej sesji Sejmiku i poświęcić jej nieco więcej uwagi. Ale generalnie chciałem mówić o dwóch rzeczach. Po pierwsze – że ta sprawa ma dwa aspekty. Jeżeli chcemy zadać sobie pytanie czy warto pamiętać, kultywować, badać, rozwijać myśl Wojciecha Korfantego, nie ulega wątpliwości, że warto. Jest to myśl niezwykle cenna, głęboka, kto się wczytał w nią nawet już tylko nie zbyt głęboko, to zobaczy, że ona także oferuje korektury dla takiego wilczego, zaborczego kapitalizmu, także z punktu widzenia społecznej nauki kościoła, co jak rozumiem w ogóle w naszej tradycji nie jest bez znaczenia – więc tutaj za przypomnienie Wojciecha Korfantego oczywiście zgoda i nie ma wątpliwości. Natomiast Panie Marszałku czy to jest właściwa droga ? Tutaj nasze pewnie punkty widzenia różnią się całkowicie, bo mianowicie odnoszę takie wrażenie, że chcemy uhonorować Wojciecha Korfantego idąc dokładnie w przeciwną stronę niż myśl Wojciecha Korfantego kazałaby nam iść. Nie chcę Państwa nudzić, ale tylko z jego manifestu politycznego, napisanego zresztą jako refleksja i komentarz do encykliki Piusa XI z '31 roku – *Quadragesimo anno* – tylko cztery zdania, jeśli Państwo pozwolą i zaręczam Państwu, że nie wyrywam ich z kontekstu, są dostępne łatwo do sprawdzenia. Pierwsze – *życie społeczne*

*było zbiorem wielkiej ilości wspólnot wyrosłych z naturalnych i koniecznych potrzeb – wymienia wspólnota krwi, rodzina, wspólnota osiedlenia, z której powstaje wieś, gmina, kraj i na końcu wreszcie państwo. Tak, Korfanty był państwowcem, ale był przekonany, że siła państwa bierze się z dołu, że państwo rośnie od dołu, od gminy, od lokalności, stąd drugi cytat: *nowy ustrój społeczny polegać ma więc na tym aby wskrzeszone zostały znowu członki ciała społecznego, a więc najważniejsze wspólnoty.* Trzeci cytat: *chodzi o to aby odżyły znowu pełnym życiem mniejsze wspólnoty społeczne i samorządowe.* Wreszcie cytat najważniejszy: *naturalny zakres działania mniejszych wspólnot nie powinien być przez nikogo naruszany. Zakres zadań i działalności, mniejszym wspólnotom powinno przysługiwać prawo samorządu. Całe życie społeczne powinno odbywać się we wszystkich ramach tych mniejszych wspólnot wyposażonych we własne samorzady.* Panie Marszałku ! Popierając Pana zamysł honorowania postaci Wojciecha Korfantego proszę Państwa i proszę tych wszystkich Państwa z obu stron tej sali o chwilę namysłu nad głosowaniem nad kształtem tego projektu w tym kształcie. Dziękuję bardzo !*

- **radny Henryk Siedlaczek** – Panie Przewodniczący ! Panie Marszałku ! Wysoka Izbo ! Długo zastanawiałem się nad tym wystąpieniem i pozwoliłem sobie na taką małą refleksję. Zacznę niejako cytatem z Regionalnego Instytutu Kultury: *godki z klotki, czy rozmowa na wolności ?* To pytanie do autorów zmiany nazwy – zmiany nazwy z Regionalnego Instytutu Kultury w Instytut Myśli Polskiej im. Wojciecha Korfantego. Jestem przekonany, że Korfantemu dotychczasowa nazwa Instytutu Regionalnego nie przeszkadza, wręcz mu pasuje. Otóż zastanawiam się czy czasem pod nazwą Instytutu Myśli Polskiej nie kryje się kolejne, jakby nie było, *zglajszachtowanie* niecne. Cóż znowu chyba wisi w powietrzu i trzeba czymś zająć media. W tym kontekście zastanawiam się gdzie umieścić księdza Bończyka z jego miechowski kościołem, gdzie znajdziemy Rogera, Sławka, Weltzla, Bienka, Kincla, Simonides, Morcinka, Kutza, Janoscha, Cholonka, Libere, Szczepańskiego, etc., etc., etc. Śląsk to dla nas miejsce szczególne, tu się rodzimy, żyjemy, umieramy. Kiedyś we wstępie do mojej książki napisałem, iż Śląsk to miejsce nam dane jedyne i dla nas arcyważne, miejsce dokąd wracać każdy chce, często po latach nieobecności. To miejsce szczególne ze swoją barwą języka, jego melodią, dźwiękiem i śpiewną prostotą. To miejsce mające, jak wiele innych, poczesne miejsce w pałacie barwnej wielokulturowości Rzeczypospolitej. Śląsk to miejsce współistnienia przez wieki Ślązaków, Polaków, Niemców, Morawian, Czechów, Żydów, dla których tak samo zawsze było to jedyne miejsce urodzenia, bo czy nasza ziemia dymi hałdami, czy odurza zielenią drzew, to jest to nasz dom, jedyne miejsce na ziemi. Może nie będę oryginalny, lecz spytam publicznie Pana Marszałka czy *narodowym* jest sękacz, kiszka ziemniaczana ? Jak wytłumaczymy *narodową* cechę

kakałszale [kakaoschalen], festu, czy kartofelfestu, czy fedrowanio po naszymu ? Gdzie jest tradycja *Wszechnicy Górnośląskiej*, której patronował Sejmik Śląski przez wiele lat. Tutaj pojawiają się Wojciech Czech, Michał Lubina, Krystyna i Marian Dybowie, Antoni Barciak i inni. Szanowni Państwo ! Tu z tego miejsca, z tej trybuny, naszej regionalnej śląskiej trybuny, po raz pierwszy w historii nasi bracia Kaszubi odczytali pierwszy numer Pisma Świętego, który wieźli w podarunku do Ojca Świętego Jana Pawła II. Tu z tego miejsca, podczas obrad *Wszechnicy Górnośląskiej*. To nasze domy, nasze rodziny śpiewają *kochany Śląsk*, niech ta melodia po nocach się śni. Co będzie się śniło w Instytucie Myśli Polskiej ? A co będzie z Korfantym kiedy do kogoś z unarodowionej opcji dotrze jego umiłowanie do śląskiej autonomii ? A siła państwa w sumie bierze się od siły nienaruszonych wspólnot. Szanowni Państwo ! Szanowni Twórcy tegoż przemianowania, źle robicie. W takim działaniu brak refleksji na przyszłość. Szanowny Panie Marszałku ! No cóż ! Co by nie było tak, co już trza pomału pedzieć: *godu, godu, godula, kaj je moja złoto kula* ? Dziękuję !

- **radna Alina Bednarz** –...Szanowny Panie Przewodniczący ! Szanowny Panie Marszałku ! Szanowne Panie i Panowie Radni ! Szanowni Państwo, którzy tutaj już od roku siedzicie na galeriach wiernie. Proszę Państwa ! Gdy w województwie śląskim za sprawą pewnej osoby, która własny, aspołeczny, samolubny interes przedłożyła nad zaufanie jakim obdarzyli ją wyborcy, rządzi partia, dla której prezesa mieszkańcy tego regionu to *zakamuflowana opcja niemiecka*, nikogo nie powinno dziwić to co dzieje się w kulturze w naszym województwie. Bynajmniej ! Powinniśmy być przygotowani na lawinę zmian – zmian, które pod różnymi pretekstami mają tylko jeden cel, cel niestety partyjny, sprawić by to co *regionalne* stało się na Śląsku *narodowe*. Można też używając określeń przytaczanych przez dziennikarzy *Dziennika Zachodniego*, nie *Gazety Wyborczej*, zmiany te nazwać próbami repolonizacji Śląska, spolszczenia Śląska, lub *odślążczenia* regionu. Jakich by tu jednak słów nie używać wszystkie te kroki prowadzą do jednego – zanegowania wielokulturowego, wieloetnicznego dziedzictwa kulturowego Górnego Śląska, tym samym zubażając dorobek mieszkających tutaj od pokoleń Polaków, Ślązaków, Niemców, Czechów, Żydów, Morawian i społeczności innych wyznań i narodowości – kolejność przypadkowa. Dowodem na to są poczynania Pana Marszałka podejmowane od pewnego czasu w instytucjach kultury, że pozwolę sobie wymienić tutaj te najbardziej spektakularne, jak np. zwolnienie świetnego dyrektora Muzeum Górnośląskiego, Leszka Jodlińskiego. Niestety Pan Marszałek osobiście, albo Pana podwładni, nie doczytaliście Państwo w każdym razie przepisów i okazało się że dyrektor został zwolniony niezgodnie z prawem, co potwierdził sąd. Ciekawe czy Pan Marszałek Pana Dyrektora za to zamieszanie przeprosił ? Potem przyszła kolej na Panią Aleksandrę Gajewską, Dyrektor Teatru Rozrywki. Miała ją spotkać

kara za to, że miała pecha, bo usiadła koło pana, który to używając brzydkich słów śmiało obraził samorządowców zarzucając im m.in. brak poczucia humoru. Przed miesiącem postanowił Pan, Panie Marszałku, zwolnić Panią Alicję Knast, Dyrektora Muzeum Śląskiego, osobę, która za swoje zasługi otrzymała niezwykle wyróżnienie – brązowy medal *Zasłużony Kulturze Gloria Artis*, a wręczył je w Katowicach Dyrektor Alicji Knast Wiceminister Jarosław Sellin. Ten sam Minister, bez którego zgody Pani Dyrektor nie może być odwołana z zajmowanego stanowiska. Robi Pan, Panie Marszałku, coś niezwykle, nielogicznego, niezrozumiałego i nieprzystającego do standardów zarządzania personelem, bowiem próbuje Pan zwolnić dyrektora instytucji kultury, najlepszego z najlepszych w naszym kraju, o której to Michał Niezabitowski, Dyrektor Stowarzyszenia Muzealników Polskich oraz Dyrektor Muzeum Krakowa powiedział, że jest ona jednym z liderów w Polsce jeśli chodzi o sprawne i profesjonalne zarządzanie muzeami ... dotyczy to uchwały, to jest kontekst, to są działania w kulturze, Panie Marszałku, też ... Proszę Państwa ! Dobrze ! To ja przychodzę do zmiany. Dobrze ! Proszę bardzo ! To w takim razie teraz po raz kolejny *dobra zmiana* dosięga kolejną instytucję kultury – Regionalny Instytut Kultury, który ma zmienić nazwę na Instytut Myśli Polskiej im. Wojciecha Korfańskiego. Swoją decyzję uzasadnia Pan enigmatycznie, nie będę jej cytowała, ale mnie, Panie Marszałku, i wielu osób to uzasadnienie nie przekonuje, bo te słowa nie wyjaśniają niczego, nie zawierają treści, która by tam cokolwiek tłumaczyła. Pod petycją skierowaną do Pana w tej sprawie o zaniechanie zmiany, którą mam nadzieję Pan przeczytał, zatytułowaną *tak dla kultury, nie dla ideologii*, a którą zainicjowała grupa osób uznanych w regionie, ludzi nauki, kultury, a także dziennikarzy, polityków, podpisało się 1412 osób, apelując do Pana m.in. tymi słowami: *chcemy by regionalne instytucje kultury na Śląsku były czymś więcej niż miejscami promocji regionu i dowodzenia jego odwiecznej polskości, krzewionej w ramach łopatologicznie preparowanej historii. Śląsk zasługuje na bardziej ambitną, oryginalną i niezależną politykę kulturalną, której jako mieszkanki i mieszkańcy tego regionu mamy prawo od Pana Marszałka wymagać*. Przytaczając ten fragment ja także apeluję do Pana, Panie Marszałku, o zaniechanie wprowadzenia zapowiadanej zmiany, a do Szanownych Państwa Radnych o powiedzenie nie tej niestety niedobrej dla nas, mieszkańców Górnego Śląska, decyzji. Chciałabym też, Panie Marszałku, wręczyć Panu tę petycję, którą podpisało 1412 osób z nadzieją, że weźmie Pan to pod uwagę...

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – bardzo dziękuję Pani Radnej ! ... Czy możemy przejść do głosowania ? ... Pan Radny podtrzymuje chęć zabrania głosu ? To proszę bardzo...

- **radny Zbigniew Przedpelski** – Szanowny Panie Przewodniczący ! Szanowny Panie Marszałku ! Szanowne Panie i Panowie Radni ! Szanowni Państwo ! Ja bardzo dziękuję za udzielenie głosu, Panie Przewodniczący, bo oczywiście być może tłumaczenie się nie ma większego sensu, ale jednak muszę się podzielić tym, że jestem troszkę wstrząśnięty, że byłem dzisiaj obiektem ..., no jak się okazało przyjechała specjalnie Pani Wicemarszałek Senatu żeby mnie straszyć tutaj jako radnego województwa właśnie w tej materii, więc proszę Państwa, bo zabrały się na galerii wyjątkowo liczne tłumy, ale przepraszam bardzo, mamy swoje kompetencje jako radni województwa i ja się nie przestraszyłem i się nie boję. Trzymacie Państwo ... tak jest, jednakże w demokracji rządzi nie 40. obywateli, nie nawet 50., nawet nie 1400. Iluś, ale większość. Trzymacie Państwo transparent *kultura tak, ideologia nie*. No to jeżeli nie dla takiej ideologii, to znaczy się co ? Jakaś szkodliwa ideologia ? A za czym proszę Państwa dzisiaj głosujemy ? Czy tam jest jakaś nazwa *Instytut Kaczyzmu* ? Nie ! *Myśli Polskiej*. Jeżeli ta zła ideologia to jest myśl polska tak bardzo komuś zależy żeby żadnej myśli polskiej w tym regionie nie było. Szanowni Państwo !...

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – Panie Radny ! Bardzo proszę nie wchodzić w polemikę z publicznością. Kilka słów, kończymy, głosujemy. Demokracja polega na głosowaniu. Dziękuję !

- **radny Zbigniew Przedpelski** –...25października 1918 roku, jak pan Wojciech Korfanty wygłaszał swoje przemówienie w Reichstagu, wygłaszał je w celu takim żeby przyłączyć te tereny do Polski. To o to chodziło, to było w treści tego przemówienia. To oczywiście dla niektórych sił politycznych może być nie do zaakceptowania. To może być nie do zaakceptowania dla takich sił, które po przejęciu zajmowania się kulturą np. udzieliły pierwszego wywiadu *Oberschlesische Zeitung*, czy czemuś takiemu, a chciałem jeszcze skorzystać z okazji, Panie Przewodniczący, i przypomnieć, że wcale Pan Marszałek Chełstowski nie jest pierwszym marszałkiem, który zwolnił genialnego, fenomenalnego skądinąd Pana Dyrektora Jodlińskiego, bo o ile pamiętam za swoją działalność pierwszy raz to ten Pan Dyrektor został zwolniony z Muzeum Śląskiego i to przez marszałka podówczas z Platformy Obywatelskiej. I proszę Państwa chciałem też przypomnieć, że Wojciech Korfanty nie miał tylko i wyłącznie zasług dla Śląska, bo np. nie do przecenienia będą zasługi tego człowieka w Powstaniu Wielkopolskim, a jak pięknie stwierdziła dzisiaj Pani Marszałek, naród powinien łączyć Małopolan, Wielkopolan, Ślązaków. Proszę Państwa ! I mam taki apel: nie dzielcie, nie dzielcie w sztuczny sposób narodu ... mam nadzieję, Szanowna Pani Przewodnicząca, że po głosowaniu myśl polska będzie jeszcze w tym regionie. Apeluję o to do wszystkich Państwa Radnych ! Dziękuję !

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – bardzo dziękuję !
Przechodzimy do głosowania. Nie ma więcej zgłoszeń...

Głosowanie nad uchwałą:

za	22
przeciw	12
wstrzym.	5

15. Podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia statutu Instytutu Myśli Polskiej im. Wojciecha Korfantego (druk VI/205):

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – czy jest potrzebne wprowadzenie ? ... Nie widzę. Proszę o przedstawienie stanowiska Komisji Edukacji, Nauki i Kultury ... Pan Czarnynoga ? Opinia pozytywna ? ... Odnośnie statutu ...[pozytywna]... bardzo dziękuję ! Opinia Komisji Statutowej ? ... Pozytywna. Czy ktoś z Państwa Radnych chciałby zabrać głos w tym punkcie ? ... Nie ma zgłoszeń ! Przechodzimy do głosowania...

Głosowanie nad uchwałą:

za	23
przeciw	11
wstrzym.	5

16. Podjęcie uchwały w sprawie określenia ogólnej powierzchni przeznaczonej pod uprawy maku i konopi włóknistych oraz rejonizacji tych upraw w roku 2020 na terenie województwa śląskiego (druk VI/199):

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – czy jest potrzebne wprowadzenie ? ... Nie widzę ! Proszę o przedstawienie stanowiska Komisji Rolnictwa i Terenów Wiejskich ...[pozytywna]... Bardzo dziękuję ! Czy ktoś z Państwa Radnych chciałby zabrać głos w tym punkcie ? ... Nie widzę ! Przechodzimy do głosowania...

Głosowanie nad uchwałą:

za	38
przeciw	0
wstrzym.	0

17. Podjęcie uchwały w sprawie powołania doraźnej Komisji – „Kapituły Odznaki Honorowej za Zasługi dla Województwa Śląskiego” (druk VI/198):

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – jak Państwo wiecie jest to uchwała zupełnie formalna, tylko i wyłącznie przedłuża funkcjonowanie aktualnego składu – skład jest ten co był, więc myślę, że jest to formalność, ale ona musi być zachowana, więc przechodzę do głosowania...

Głosowanie nad uchwałą:

za	38
przeciw	0
wstrzym.	0

18. Sprawozdanie z działalności Zarządu Województwa Śląskiego w okresie pomiędzy sesjami:

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – materiał w tym zakresie otrzymali Państwo mailem oraz w formie papierowej do skrytek. Czy są uwagi ? ... Nie widzę zgłoszeń ! Kolejny punkt...

19. Interpelacje, zapytania, wnioski, oświadczenia radnych:

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – nie widzę zgłoszeń, bardzo dziękuję ... ja bardzo proszę Panią Radną ... nie ukrywam że o 13⁰⁰ mamy ... ale bardzo proszę krótko zreferować i przekazać. Mamy za dwie trzynasta, więc nie chciałbym żeby inni czekali...
- **radna Alina Bednarz** – Szanowny Panie Przewodniczący ! Panie Marszałku ! Szanowni Państwo Radni ! Szanowni Państwo ! Wczoraj w mediach społecznościowych pojawił się list Pani prof. Irmy Koziny skierowany do Marszałka Jakuba Chełstowskiego. Panią Profesor jako członkinię jury konkursu na najlepszy plakat podczas *Biennale Plakatu Polskiego* w katowickim BWA zaniepokoiła decyzja Marszałka, który w styczniu tego roku zdecydował, że autor zwycięskiego plakatu otrzyma gratyfikację pieniężną, natomiast po obradach jury, podczas których wybrano zwycięzcę, na 4 dni przed wręczeniem nagrody zmienił decyzję wycofując się z wcześniejszych zobowiązań. Całą tą sytuacją szczegółowo opisała autorka listu, który za jej przyzwoleniem pozwolę sobie odczytać ... ale nie będą tego listu odczytywała

ze względu na brak czasu, natomiast zapytam Pana Marszałka, bo pewnie Pan Marszałek ten niż czytał

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** –...jeszcze trwa sesja, bardzo proszę o zachowanie powagi. Proszę bardzo !
- **radna Alina Bednarz** – Panie Marszałku ! Nie wiem jakie były Pana intencje, zakładałam że były dobre i chciałabym wierzyć, że właśnie tak było, że musiał Pan zmienić podjętą wcześniej decyzję o przyznaniu nagrody z jakichś bardzo ważnych powodów, ale jeśli nawet tak było, to Panie Marszałku jest Pan winien wyjaśnienia opinii publicznej, czyli nam, mieszkańcom, których pieniędzmi Pan zarządza na podstawie przepisów, a one jak wiadomo nie biorą pod uwagę gustów, czy subiektywnych osobistych opinii. Wydaje się, że właśnie powodem nieprzyznania tej nagrody na 4 dni przed jej wręczeniem była jakaś subiektywna osobista opinia, ewentualnie gust. Dziękuję bardzo !
- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – dziękuję bardzo ! Ponieważ nie ma więcej zgłoszeń w tym punkcie, porządek sesji został wyczerpany...

20. Zamknięcie sesji Sejmiku:

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** –...zamykam XVI sesję Sejmiku Województwa Śląskiego VI kadencji. Zaraz rozpocznie się uroczystość *Betlejemskie Światło Pokoju*, więc proszę o pozostanie... [godz. 13⁰⁰]